

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มุ่งพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการ ข้อเสนอแนะและยุทธศาสตร์ การปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสร้างและพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการปฏิบัติของบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการทดลองใช้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการ ข้อเสนอแนะและยุทธศาสตร์การปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 แบ่งออก ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหา การปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลคำนวณหาค่าเฉลี่ย (μ) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นดังตารางที่ 15 -16

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลคำนวณหาค่าเฉลี่ย (μ) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นดังตารางที่ 17 -18

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อเสนอแนะ และยุทธศาสตร์ปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ตอนที่ 3 ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์เนื้อหาและ หาค่าของความถี่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 20

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหา การปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากร ใน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลคำนวณหาค่าเฉลี่ย (μ) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นดังตารางที่ 18 -19

ตารางที่ 17 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) สภาพปัญหาการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรใน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้าน

สภาพปัญหาการปฏิบัติตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับสภาพปัญหา		แปลความ
	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	
ด้านที่ 1 ด้านความพอประมาณ	3.29	0.56	ปานกลาง
ด้านที่ 2 ด้านความมีเหตุผล	3.20	0.93	ปานกลาง
ด้านที่ 3 ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี	3.46	1.08	ปานกลาง
ด้านที่ 4 ด้านเงื่อนไขความรู้	3.10	0.76	ปานกลาง
ด้านที่ 5 ด้านเงื่อนไขคุณธรรม	3.05	0.74	ปานกลาง
โดยรวม	3.22	0.94	ปานกลาง

จากตารางที่ 17 พบว่า สภาพปัญหาการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรใน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านที่ 3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ($\mu=3.46$) ด้านที่ 1 ความพอประมาณ ($\mu=3.29$) และ ด้านที่ 2 ความมีเหตุผล ($\mu=3.20$)

ตารางที่ 18 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) สภาพปัญหาการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม รายด้านและรายข้อ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผลด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม

สภาพปัญหาการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ	ระดับสภาพปัญหา		แปลความ
	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(σ)	
ด้านที่ 1 ความพอประมาณ			
1. ความพอประมาณด้านจิตใจ			
1.1 การมีจิตใจสงบ เยือกเย็น	2.99	0.87	ปานกลาง
1.2 การมีจิตใจไม่อิจฉา	3.23	0.96	ปานกลาง
1.3 การมีจิตใจไม่ละโมภ	3.24	0.79	ปานกลาง
1.4 การมีเมตตาเอื้ออาทร	3.49	1.03	ปานกลาง
1.5 การมีจิตสำนึกที่ดี	3.42	1.22	ปานกลาง
1.6 การมีความเข้าใจประนีประนอม	3.54	1.04	มาก
1.7 การนึกถึงประโยชน์ส่วนรวม	3.57	1.10	มาก
2. ความพอประมาณด้านสังคม			
2.1 การช่วยเหลือเกื้อกูลกันในครอบครัว	3.67	1.20	มาก
2.2 การช่วยเหลือเกื้อกูลกันในชุมชน	3.44	1.08	ปานกลาง
2.3 การสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน	3.42	0.94	ปานกลาง
3. ความพอประมาณด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม			
3.1 การใช้จ่ายอย่างประหยัด	3.10	1.04	ปานกลาง
3.2 การใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ	3.04	1.31	ปานกลาง
3.3 การรณรงค์รักษาทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความยั่งยืน	2.98	1.06	น้อย

สภาพปัญหาการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับสภาพปัญหา		แปลความ
	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	
4. ความพอประมาณด้านเทคโนโลยี			
4.1 การพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.36	0.70	ปานกลาง
5. วามพอประมาณด้านเศรษฐกิจ			
5.1 การมีความเป็นอยู่อย่างพอดี	2.88	1.09	น้อย
5.2 การพอมีพอกิน	2.75	0.92	น้อย
5.3 การใช้จ่ายประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย	3.22	0.56	ปานกลาง
5.4 การซื้อสิ่งของไม่หรูหรา เกินตัว	3.28	0.72	ปานกลาง
5.5 การไม่สร้างหนี้สินเกินตัว	3.32	0.78	ปานกลาง
โดยรวม	3.29	0.56	ปานกลาง
ด้านที่ 2 ด้านความมีเหตุผล			
6. ความมีเหตุผลด้านยึดความประหยัด			
6.1 การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอประมาณใน มิติต่างๆ อย่างมีเหตุผล	3.38	0.71	ปานกลาง
6.2 การตัดสินใจจากเหตุปัจจัยและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	2.95	1.02	น้อย
7. ความมีเหตุผลด้านการยึดอาชีพที่สุจริต			
7.1 การปฏิบัติหน้าที่และอาชีพด้วยความซื่อตรง	2.48	1.53	น้อย
7.2 การภูมิใจในอาชีพที่สุจริต	3.03	1.49	ปานกลาง
7.3 การอดทนกับการประกอบอาชีพและการทำงานที่ถูกต้องแม้จะตกอยู่ในภาวะขาดแคลนในการดำรงชีพ	3.23	1.38	ปานกลาง

สภาพปัญหาการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับสภาพปัญหา		แปลความ
	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	
8. ความมีเหตุผลด้านละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์ 8.1 การไม่คิดแก่งแย่งผลประโยชน์จากบุคคลอื่น	3.17	1.47	ปานกลาง
9. ความมีเหตุผลด้านความพยายามหลุดพ้นจากความทุกข์ยาก 9.1 การพยายามแสวงหาหนทางแก้ไขปัญหา	3.17	1.26	ปานกลาง
9.2 การทำกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา			
1) กิจกรรมออมทรัพย์	3.31	1.24	ปานกลาง
2) กิจกรรมเกษตรพอเพียง	3.26	1.23	ปานกลาง
3) กิจกรรมบันทึกบัญชีรายรับรายจ่าย	3.20	1.16	ปานกลาง
4) กิจกรรมลด ละ เลิก อบายมุข	3.39	1.07	ปานกลาง
10. ความมีเหตุผลด้านการปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี			
10.1 การเป็นแบบอย่างที่ดี	3.46	1.07	ปานกลาง
10.2 การลด ละ เลิกสิ่งชั่วกิเลส	3.47	0.96	ปานกลาง
10.3 การไม่ก่อความชั่วให้เป็นเครื่องทำลายตนเอง	3.45	1.04	ปานกลาง
10.4 การพยายามเพิ่มพูน รักษาความดีให้จงกงามสมบูรณ์	3.55	1.03	มาก
โดยรวม	3.20	0.93	ปานกลาง

สภาพการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	ระดับสภาพปัญหา		แปลความ
	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน(σ)	
ด้านที่ 3 ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี			
11. การมีความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง	3.51	1.05	มาก
12. การขยัน อดทนและแบ่งปัน	3.41	1.19	ปานกลาง
โดยรวม	3.46	1.08	ปานกลาง
ด้านที่ 4 ด้านเงื่อนไขความรู้			
13. ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการ	3.29	0.56	ปานกลาง
14. ความรอบคอบในการเชื่อมโยงความรู้ กับการวางแผน	3.20	0.93	ปานกลาง
15. ความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ	3.46	1.08	ปานกลาง
โดยรวม	3.32	0.85	ปานกลาง
ด้านที่ 5 ด้านเงื่อนไขคุณธรรม			
16. การมีความตระหนักในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต	3.46	1.07	ปานกลาง
17. การมีความซื่อสัตย์ สุจริต	3.47	0.96	ปานกลาง
18. การมีความอดทน	3.45	1.04	ปานกลาง
19. การมีความเพียร	3.55	1.03	มาก
20. การใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภไม่ตระหนี่	3.20	0.93	ปานกลาง
โดยรวม	3.43	1.01	ปานกลาง

จากตารางที่ 18 พบว่าสภาพปัญหาการปฏิบัติตามตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ด้านที่ 1 ความพอประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ระดับปานกลาง 14 ข้อ ระดับน้อย 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 2.1 การช่วยเหลือเกื้อกูลกันในครอบครัว ($\mu=3.67$) ข้อ 1.7

การนี้ถึงประโยชน์ส่วนรวม ($\mu=3.57$) และ ข้อ 1.6 การมีความเข้าใจประนีประนอม ($\mu=3.54$) ข้อ 1.8 เข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้ ($\mu=3.53$) ด้านที่ 2 ความมีเหตุผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ ระดับปานกลาง 13 ข้อ ระดับน้อย 4 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 10.4 การพยายามเพิ่มพูน รักษาความดีให้จงกมลสมบูรณ์ ($\mu=3.55$) ข้อ 10.2 การลด ละเลิกสิ่งชั่วกิเลส ($\mu=3.47$) และข้อ 10.1 การเป็นแบบอย่างที่ดี ($\mu=3.46$) ด้านที่ 3 ความมีภูมิคุ้มกันที่ดี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ ระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 2 อันดับแรก คือ ข้อ 10. การมีความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง ($\mu=3.51$) ข้อ 11. การซื่อสัตย์ ขยัน อดทนและแบ่งปัน ($\mu=3.41$) ด้านที่ 4 ด้านเงื่อนไขความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 15 ความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ ($\mu=3.46$) ข้อ 13 ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการ ($\mu=3.29$) ข้อ 14 ความรอบคอบในการเชื่อมโยงความรู้กับการวางแผน ($\mu=3.20$) ด้านที่ 5 ด้านเงื่อนไขคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ ระดับปานกลาง 4 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 19 การมีความเพียร ($\mu=3.55$) ข้อ 17 การมีความซื่อสัตย์ สุจริต ($\mu=3.47$) ข้อ 16 การมีความตระหนักในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต ($\mu=3.46$)

2. ผลการวิเคราะห์ความต้องการ การปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลคำนวณหาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นดังตารางที่ 20-21

ตารางที่ 19 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ความต้องการพัฒนาการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดมหาสารคาม ราชธานีและราชบุรี

ความต้องการพัฒนาการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับความต้องการ		แปลความ
	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	
ด้านที่ 1 ด้านความพอประมาณ	4.21	0.35	มาก
ด้านที่ 2 ด้านความมีเหตุผล	4.29	0.33	มาก
ด้านที่ 3 ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี	4.21	0.35	มาก
ด้านที่ 4 ด้านเงื่อนไขความรู้	4.15	0.29	มาก
ด้านที่ 5 ด้านเงื่อนไขคุณธรรม	4.15	0.29	มาก
โดยรวม	4.20	0.34	มาก

จากตารางที่ 19 พบว่า ความต้องการพัฒนาการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านที่ 2 ความมีเหตุผล ($\mu=4.29$) ด้านที่ 3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ($\mu=4.21$) และด้านที่ 1 ความพอประมาณ ($\mu=4.21$)

ตารางที่ 20 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ความต้องการ การปฏิบัติตาม
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรใน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายข้อ

ความต้องการพัฒนาการปฏิบัติตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับความต้องการ		แปลความ
	ค่าเฉลี่ย(μ)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	
ด้านที่ 1 ด้านความพอประมาณ			
1. ความพอประมาณด้านจิตใจ			
1.1 การมีจิตใจสงบ เยือกเย็น	4.01	0.65	มาก
1.2 การมีจิตใจไม่อิจฉา	4.01	0.65	มาก
1.3 การมีจิตใจไม่ละโมภ	4.15	0.70	มาก
1.4 การมีเมตตาเอื้ออาทร	4.19	0.76	มาก
1.5 การมีจิตสำนึกที่ดี	4.23	0.82	มาก
1.6 การมีความเข้าใจประนีประนอม	4.23	0.76	มาก
1.7 การนึกถึงประโยชน์ส่วนรวม	4.19	0.76	มาก
2. ความพอประมาณด้านสังคม			
2.1 การช่วยเหลือเกื้อกูลกันในครอบครัว	4.07	0.73	มาก
2.2 การช่วยเหลือเกื้อกูลกันในชุมชน	4.22	0.74	มาก
2.3 การสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน	4.28	0.65	มาก
3. ความพอประมาณด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม			
3.1 การใช้จ่ายอย่างประหยัด	4.17	0.61	มาก
3.2 การใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ	4.14	0.54	มาก
4. ความพอประมาณด้านเทคโนโลยี			
4.1 การพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.32	0.52	มาก
5. ความพอประมาณด้านเศรษฐกิจ			
5.1 การมีความเป็นอยู่อย่างพอดี	4.46	0.60	มาก

ความต้องการพัฒนาการปฏิบัติตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับความต้องการ		แปลความ
	ค่าเฉลี่ย(μ)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	
5.2 การพอมีพอกิน	4.32	0.68	มาก
5.3 การใช้จ่ายประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย	4.29	0.57	มาก
5.4 การซื้อสิ่งของไม่หรูหรา เกินตัว	4.26	0.60	มาก
5.5 การไม่สร้างหนี้สินเกินตัว	4.29	0.62	มาก
โดยรวม	4.21	0.35	มาก
ด้านที่ 2 ด้านความมีเหตุผล			
6. ความมีเหตุผลด้านยึดความประหยัด			
6.1 การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความ พอประมาณใน มิติต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล	4.37	0.48	มาก
6.2 การตัดสินใจจากเหตุปัจจัยและข้อมูลที่ เกี่ยวข้อง	4.43	0.50	มาก
6.3 การตัดสินใจจากการคิดถึงผลที่คาดว่าจะ เกิดขึ้นจาก การกระทำนั้น ๆ	4.39	0.49	มาก
6.4 การมีความรอบคอบ	4.28	0.57	มาก
7. ความมีเหตุผลด้านการยึดอาชีพที่สุจริต			
7.1 การปฏิบัติหน้าที่และอาชีพด้วยความ ซื่อตรง	4.29	0.58	มาก
7.2 การภูมิใจในอาชีพที่สุจริต	4.30	0.64	มาก
7.3 การอดทนกับการประกอบอาชีพและ การทำงานที่ถูกต้อง แม้จะตกอยู่ในภาวะขาดแคลน ในการดำรงชีพ	4.24	0.61	มาก
8. ความมีเหตุผลด้านละเลิกการแก่งแย่ง ผลประโยชน์			
8.1 การไม่คิดแก่งแย่งผลประโยชน์จาก บุคคลอื่น	4.28	0.64	มาก

ความต้องการพัฒนาการปฏิบัติตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับความต้องการ		แปลความ
	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	
9. ความมีเหตุผลด้านความพยายามหลุดพ้น จากความทุกข์ยาก			
9.1 การพยายามแสวงหาหนทางแก้ไข ปัญหา	4.25	0.63	มาก
9.2 การทำกิจกรรมที่จะแก้ไขปัญหา			
1) กิจกรรมออมทรัพย์	4.30	0.60	มาก
2) กิจกรรมเกษตรพอเพียง	4.32	0.60	มาก
3) กิจกรรมบันทึกบัญชีรายรับรายจ่าย	4.31	0.59	มาก
4) กิจกรรมลด ละ เลิก อบายมุข	4.34	0.72	มาก
10. ความมีเหตุผลด้านการปฏิบัติตนใน แนวทางที่ดี			
10.1 การเป็นแบบอย่างที่ดี	4.36	0.54	มาก
10.2 การลด ละเลิกสิ่งชั่วกิเลส	4.33	0.59	มาก
10.3 การไม่ก่อความชั่วให้เป็นเครื่องทำลาย ตนเอง	4.19	0.71	มาก
10.4 การพยายามเพิ่มพูน รักษาความดีให้ งอกงามสมบูรณ์	4.19	0.71	มาก
โดยรวม	4.29	0.80	มาก
ด้านที่ 3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง			
11. การมีความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง	4.23	0.77	มาก
12. การขยัน อดทนและแบ่งปัน	4.20	0.72	มาก
โดยรวม	4.22	0.74	มาก

ความต้องการพัฒนาการปฏิบัติตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับความต้องการ		แปลความ
	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน(σ)	
ด้านที่ 4 ด้านเงื่อนไขความรู้			
13. ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการ	4.21	0.73	มาก
14. ความรอบคอบในการเชื่อมโยงความรู้ กับการวางแผน	4.29	0.80	มาก
15. ความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ	4.21	0.73	มาก
โดยรวม	4.23	0.77	มาก
ด้านที่ 5 ด้านเงื่อนไขคุณธรรม			
16. การมีความตระหนักในคุณธรรมความ ซื่อสัตย์สุจริต	4.36	0.54	มาก
17. การมีความซื่อสัตย์ สุจริต	4.33	0.59	มาก
18. การมีความอดทน	4.19	0.52	มาก
19. การมีความเพียร	4.19	0.52	มาก
20. การใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ ไม่ ตระหนี่	4.20	0.72	มาก
โดยรวม	4.25	0.62	มาก

จากตารางที่ 20 พบว่า ความต้องการพัฒนาการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

ด้านที่ 1 ความพอประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 5.1 ความเป็นอยู่อย่างพอดี ($\mu=4.46$) ข้อ 4.2 ใช้เทคโนโลยีสอดคล้องกับสถานะและความต้องการ ($\mu=4.40$) และ ข้อ 2.4 สร้างความพอดีในการคบเพื่อน ($\mu=4.37$)

ด้านที่ 2 ความมีเหตุผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 6.2 ตัดสินใจจากเหตุปัจจัยและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ($\mu=4.43$) ข้อ 6.1 ตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอประมาณ

• ในมิติต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล ($\mu=4.37$) และข้อ 10.1 เป็นแบบอย่างที่ดี ($\mu=4.36$)

ด้านที่ 3

ความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 2 อันดับแรก คือ ข้อ 10. มีความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง ($\mu=4.23$) ข้อ 11. มีความรู้ข้อเท็จจริง ยืนยัน อดทนและแบ่งปัน ($\mu=4.20$) ด้านที่ 4 ด้านเงื่อนไขความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 14 ความรอบคอบในการเชื่อมโยงความรู้กับการวางแผน ($\mu=4.29$) ข้อ 13 ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการ ($\mu=4.21$) ข้อ 15 ความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ ($\mu=4.21$) ด้านที่ 5 ด้านเงื่อนไขคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 16 มีความตระหนักในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต ($\mu=4.36$) ข้อ 17 มีความซื่อสัตย์ สุจริต ($\mu=4.33$) ข้อ 20. ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ ($\mu=4.20$)

3. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะ และยุทธศาสตร์ปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ตอนที่ 3 ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าของความถี่และวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งผู้วิจัยได้ประมวลสรุปประเด็นของข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในประเด็นที่ คล้ายคลึงกัน โดยเรียงลำดับค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ที่มีผู้เสนอ 3 อันดับแรกในแต่ละด้าน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 22-23 ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ความถี่ และร้อยละ ของความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ลำดับ ที่	ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของ.....	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ด้านที่ 1 ความพอประมาณ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	45	13.97
2	มีจิตสำนึกที่ดี	33	10.24
3	ไม่โลภ	27	8.38
รวม		105	32.59

ลำดับ ที่	ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของ.....	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ด้านที่ 2 ความมีเหตุผล			
1	รู้จักเป็นผู้ให้	65	20.18
2	มีสติ	48	14.90
3	ยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	31	9.62
รวม		144	44.70
ด้านที่ 3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง			
1	ติดตามข่าวสารข้อมูลทุกด้าน	52	16.14
2	เอื้อเฟื้อต่อเพื่อนมนุษย์	39	12.11
3	ทำงานอย่างซื่อสัตย์ สุจริต	22	6.83
รวม		113	35.08
ด้านที่ 4 เงื่อนไขความรู้			
1	มีการจัดการองค์ความรู้ที่ดี	65	20.18
2	มีการใช้ความรู้วิชาการด้วยความระมัดระวัง	39	12.11
3	ดำเนินการอย่างรอบคอบถ้วนทั่ว รอบด้านครบทุกมิติ	33	10.24
รวม		137	42.53
ด้านที่ 5 เงื่อนไขคุณธรรม			
1	รู้จักพื้นฐานของ ความมั่นคง	52	16.14
2	ไม่โลภ	33	10.24
3	ยึดมั่นในทางสายกลาง	31	9.62
รวม		116	36.00

จากตารางที่ 21 พบว่า จากแบบสอบถามปลายเปิดมีผู้เสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับในแต่ละด้าน โดยเรียงลำดับค่าความถี่จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก สรุปได้ดังนี้ ด้านที่ 1 ความพอประมาณ บุคลากรควรมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตสำนึกที่ดี และไม่โลภ ด้านที่ 2 ความมีเหตุผล บุคลากรควรรู้จักเป็นผู้ให้ มีสติ และยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ด้านที่ 3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง บุคลากรควรติดตามข่าวสารข้อมูลทุกด้าน เอื้อเฟื้อต่อเพื่อนมนุษย์ และทำงานอย่างซื่อสัตย์ สุจริต ด้านที่ 4 เงื่อนไขความรู้ บุคคลควรมี

การวางแผนในชีวิตประจำวัน หมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และไม่อยู่ในความประมาท ด้านที่ 5 เจื้อนไขคุณธรรม บุคคลควรอดทนต่อความลำบาก ไม่โลภ และยึดมั่นในทางสายกลาง

ตารางที่ 22 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ลำดับ ที่	ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับ ยุทธศาสตร์การปฏิบัติตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ควรมีการพัฒนาบุคลากรด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ ตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	62	11.97
2	ควรส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของบุคลากร	53	10.23
3	ควรจัด โครงการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	47	9.07
4	ควรศึกษางานศูนย์ต้นแบบ	44	8.49
5	ควรส่งเสริม สนับสนุน ประสานการดำเนินงานของเครือข่าย	41	7.92
6	ควรรื้อมีระบบการแลกเปลี่ยนความรู้	38	7.34
7	ควรจัดระบบการนิเทศอย่างต่อเนื่อง	35	6.76
8	ควรสร้างความตระหนักในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	33	6.37
9	ควรส่งเสริมการแสวงหาความรู้และเผยแพร่ความรู้ด้าน เศรษฐกิจพอเพียง	28	5.41
10	ควรส่งเสริมการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงพัฒนา ตนเอง	21	4.05
รวม		402	77.61

จากตารางที่ 22 พบว่า จากแบบสอบถามปลายเปิดมีผู้เสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเรียงลำดับค่าความถี่ จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก สรุปได้ดังนี้ ควรพัฒนาบุคลากรด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ควรส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของบุคลากร ควรจัด โครงการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผู้วิจัยจึงนำผลการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะ มาสรุปเป็น
ร่างยุทธศาสตร์ ระยะที่ 1 (หน้า 191) ดังขั้นตอนต่อไปนี้

1. ตรวจสอบข้อมูลเพื่อสรุปผลการร่างยุทธศาสตร์การปฏิบัติตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม
ได้จากเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากประชากร 518 คน นำมาสรุปโดยใช้ร่าง
ยุทธศาสตร์ของผู้วิจัยเป็นกรอบ

2. ร่างยุทธศาสตร์การปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากร
ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ครั้งที่ 1 ได้ยุทธศาสตร์การปฏิบัติ
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วน
จังหวัดมหาสารคาม แบ่งเป็น 3 ยุทธศาสตร์ คือ 1) พัฒนาศักยภาพด้านความรู้ความเข้าใจใน
การปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) ส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
ในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงของบุคลากร 3) จัด โครงการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำมาพัฒนาให้บุคลากรปฏิบัติตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงตามองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่

2.1 สภาพปัญหา ด้านความพอประมาณ จากการสำรวจ พบว่า มีด้านที่มี
ปัญหามากคือ ด้านสร้างความพอดีในการคบเพื่อน ด้านช่วยเหลือเกื้อกูลกันในครอบครัว ด้าน
นึกถึงประโยชน์ส่วนรวม ด้านมีความเข้าใจประนีประนอม และด้านเข้มแข็งสามารถพึ่งพา
ตนเองได้ ส่วนด้านความต้องการ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น ๆ
คือ ใช้เทคโนโลยีสอดคล้องกับสภาวะความต้องการ และสร้างความพอดีในการคบเพื่อน
ส่วนข้อเสนอแนะ พบว่า ผู้บริหารและครู เสนอแนะ ให้ความสำคัญ
เอื้อเพื่อเอื้อแก่ มีจิตที่ดี ไม่โลภ เน้นให้บุคลากร การมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ดังนั้นยุทธศาสตร์การพัฒนา จึงมุ่งเน้นไปที่การสร้าง ความพอดีในการ
คบเพื่อน การช่วยเหลือเกื้อกูลกันในครอบครัว มีความเป็นอยู่อย่างพอดี นึกถึงประโยชน์
ส่วนรวม มีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้ และใช้เทคโนโลยีสอดคล้องกับสภาวะความ
ต้องการ โดยการ ใช้ยุทธศาสตร์ 1) การมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง 2) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 3) จัด โครงการส่งเสริมการดำเนินชีวิต
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 สภาพปัญหาด้านความมีเหตุผล ผลจากการสำรวจ พบว่า อยู่ในระดับมาก คือ ความพยายามเพิ่มพูนรักษาความดีใ้ห้องงามสมบูรณ์ ลดละเลิกสิ่งชั่วกิเลส และเน้นแบบอย่างที่ดี ด้านความต้องการ อยู่ในระดับมากทุกข้อ คือที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น ๆ คือ ตัดสินใจจากเหตุปัจจัยและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอประมาณในมิติต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลและเป็นแบบอย่างที่ดี

ส่วนข้อเสนอแนะ พบว่า ควรรู้จักเป็นผู้ให้ มีสติ ยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โครงการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง

ดังนั้นยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านความมีเหตุผล จึงมุ่งเน้นไปที่ ความพยายามเพิ่มพูนรักษาความดีใ้ห้องงามสมบูรณ์ ลดละเลิกสิ่งชั่วกิเลส ด้านการตัดสินใจจากเหตุปัจจัยและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอประมาณในมิติต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลและเป็นแบบอย่างที่ดี โดยการ ใช้ยุทธศาสตร์ 1) การมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 3) จัดโครงการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.3 สภาพปัญหาด้านภูมิคุ้มกันที่ดี จากการสำรวจพบว่า อยู่ในระดับมาก คือมีความรอบรู้ รอบคอบระมัดระวัง มีความรู้ข้อสัจย์ ขยัน อดทน และแบ่งปัน ส่วนด้านความต้องการ พบว่า มีความรอบรู้ รอบคอบระมัดระวัง มีความรู้ข้อสัจย์ ขยัน อดทน และแบ่งปัน

ส่วนข้อเสนอแนะ พบว่า ควรติดตามข่าวสาร ข้อมูลทุกด้าน เอื้อเพื่อต่อเพื่อนมนุษย์ และทำงานอย่างซื่อสัตย์ สุจริต ควรมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ดังนั้นยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านภูมิคุ้มกันที่ดี จึงควรมุ่งเน้นไปที่ มีความรอบรู้ รอบคอบระมัดระวัง มีความรู้ ข้อสัจย์ ขยันอดทนและแบ่งปัน เอื้อเพื่อต่อเพื่อนมนุษย์ ติดตามข่าวสารข้อมูลทุกด้าน ทำงานซื่อสัตย์สุจริต โดยการ ใช้ยุทธศาสตร์ 1) การมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 3) จัดโครงการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ด้าน เงื่อนไขความรู้ จากการสำรวจสภาพปัญหาพบว่า บุคคลขาดการวางแผนในชีวิตประจำวัน ไม่แสวงหาศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเท่าที่ควร และบางครั้งตั้งตนอยู่ในความประมาท การมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนข้อเสนอแนะพบว่า บุคคลควรมีการวางแผนในชีวิตประจำวัน หมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และไม่อยู่ในความประมาท โครงการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง

ดังนั้นยุทธศาสตร์การพัฒนา ควรพัฒนาบุคคลากรให้มีการวางแผนในชีวิตประจำวัน ส่งเสริมให้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และสร้างความตระหนักไม่อยู่ในความประมาท การมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โครงการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง

ด้านเงื่อนไขคุณธรรม จากการสำรวจสภาพปัญหาพบว่า บุคคลกรไม่อดทนต่อความลำบาก และขาดการยึดมั่นในทางสายกลาง โครงการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง

ส่วนข้อเสนอแนะพบว่า บุคคลกรควรอดทนต่อความลำบาก และควรยึดมั่นในทางสายกลาง การมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ดังนั้นยุทธศาสตร์การพัฒนา ควรส่งเสริมให้บุคคลากรอดทนต่อความลำบาก และควรส่งเสริมยึดมั่นในทางสายกลาง การมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โครงการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง

สรุปร่างยุทธศาสตร์การพัฒนา ฯ ครั้งที่ 1 ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยร่างขึ้น และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากรที่เป็นผู้บริหารและครู จำนวน 20 โรงเรียนในสังกัดขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 518 คน

ผลจากการสำรวจพบว่าระดับสภาพปัญหาทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านที่ 3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดี, ด้านที่ 1 ความพอประมาณ และ ด้านที่ 2 ความมีเหตุผล เมื่อพิจารณาระดับความต้องการในการพัฒนาการปฏิบัติตนตามยุทธศาสตร์ ฯ อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านที่ 2 ความมีเหตุผล, ด้านที่ 3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดี และด้านที่ 1 ความพอประมาณ ดังนั้นจึงมีร่างยุทธศาสตร์ ฯ ดังนี้

วิสัยทัศน์ บุคลากรใน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม
มุ่งเน้นการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ

1. ส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มุ่งเน้นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี
3. มุ่งเน้นความพอประมาณ
4. มุ่งเน้นความมีเหตุผล
5. มุ่งเน้นความรู้
6. มุ่งเน้นคุณธรรมจริยธรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 23 ร่างยุทธศาสตร์การปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรครั้งที่ 1

สภาพปัญหาการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ประเด็นยุทธศาสตร์	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	วิธีการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	การวัดและประเมินผล
1.บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจด้านความพอประมาณด้านความมีเหตุผลด้านความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง	1.พัฒนาบุคลากรด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	1.เพื่อพัฒนาบุคลากรด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	1. บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	มีแผนงาน/โครงการพัฒนาบุคลากรเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและเกิดความตระหนักในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1. ประชุม คณะครู/อบรม/สัมมนาให้ความรู้ความเข้าใจและเกิดความตระหนักในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	กิจกรรมอบรมทรัพย์สิน	- การสังเกต - การสัมภาษณ์ - การประเมิน เพิ่มคะแนน

สภาพปัญหาการปฏิบัติตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	ประเด็น ยุทธศาสตร์	วัตถุประสงค์ เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	วิธีการ/แนวทาง	โครงการ/ กิจกรรม	การวัดและ ประเมินผล
ด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม			ตระหนักในคุณค่า ของปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	2. จัดทำโครงการพัฒนา บุคลากรให้มีความรู้ความ เข้าใจในหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง 3. ศึกษา/ดูงาน/แหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ ใช้หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง.		

สภาพปัญหาการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ประเด็นยุทธศาสตร์	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	วิธีการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	การวัดและประเมินผล
2.บุคลากรยังไม่สามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเองด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม	2. ส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงของบุคลากร	2.เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงของบุคลากร	2.บุคลากรสามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง	จัดประชุม/อบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต	1. สร้างความตระหนักให้บุคลากรได้ประหยัด อดออม 2. อบรม สัมมนาศึกษาดูงานเกี่ยวกับชีวิตพอเพียงจากแหล่งเรียนรู้ที่เป็นแบบอย่าง 3. ปฏิบัติตนให้มีจิตอาสาจิตสาธารณะช่วยเหลือตนเองผู้อื่นและสังคม 4. บุคลากรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 5. ดำเนินชีวิตแบบพอเพียง ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู 6. ร่วมงานประเพณีกับชุมชน 7. มีส่วนร่วมพัฒนาสิ่งแวดล้อมกับชุมชน	กิจกรรม เกษตร พอเพียง	- การสังเกต - การสัมภาษณ์ - การถ่ายภาพ - การประเมิน เพิ่มสะสมงาน

สภาพปัญหาการปฏิบัติ ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	ประเด็น ยุทธศาสตร์	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	วิธีการ/แนวทาง	โครงการ/ กิจกรรม	การจัดและ ประเมินผล
3. ในการดำเนินชีวิตของ บุคลากรยังขาดโครงการ ส่งเสริมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงด้าน ความพอประมาณ	3. จัดโครงการ ส่งเสริมการ ดำเนินชีวิตตาม หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียง	3.เพื่อจัด โครงการ ส่งเสริมการ ดำเนินชีวิตตาม หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียง	3.มีโครง การส่ง เสริมการ ดำเนินชีวิต ตามหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียง	จัดกิจกรรมส่ง เสริมการ ดำเนินชีวิต ตามหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียง	1.วิเคราะห์ภารกิจ ประเมินสภาพ ปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ที่จะพัฒนาตนเองบนพื้นฐาน ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. กำหนดโครงการพัฒนา บุคลากร 4 โครงการให้สอดคล้อง กับความเป็นตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง 3.จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่ บุคลากรอย่างสม่ำเสมอและ ต่อเนื่อง 4. นิเทศ ติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการพัฒนา	-กิจกรรม อบรม -กิจกรรม เกษตร พอเพียง -กิจกรรม บันทึกบัญชี รายรับ- รายจ่าย -กิจกรรม ลดละ	เพิ่มพัฒนา ตนเองของ บุคลากรตาม หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียง

จากตารางที่ 23 ร่างยุทธศาสตร์การปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 ของบุคลากร ครั้งที่ 1 สภาพปัญหาการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่
 1) บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมี
 ภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเองด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม 2) บุคลากรยังไม่สามารถ
 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงด้านความพอประมาณ ด้านความมี
 เหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง ด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม 3) ในการ
 ดำเนินชีวิตของบุคลากรยังขาด โครงการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
 พอเพียง ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง ด้าน
 เงื่อนไขความรู้ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ประเด็น ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) พัฒนาบุคลากรด้าน
 ความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) ส่งเสริมการปฏิบัติ
 ตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงของบุคลากร 3) จัด โครงการส่งเสริมการ
 ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วัตถุประสงค์ ได้แก่ 1) เพื่อพัฒนาบุคลากร
 ด้านความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) เพื่อส่งเสริมการ
 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงของบุคลากร 3) เพื่อจัด โครงการ
 ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป้าหมาย ได้แก่ 1) บุคลากร
 มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) บุคลากรสามารถ
 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง 3) มีโครงการส่งเสริมการดำเนิน
 ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตัวชี้วัด มีแผนงาน/โครงการพัฒนาบุคลากรเพื่อ
 สร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดประชุม/
 อบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ ใช้ปรัชญาของ
 เศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต ช่วยเหลือตนเองผู้อื่น และสังคม บุคลากรประพฤติตน
 เป็นแบบอย่างที่ดี ดำเนินชีวิตแบบพอเพียง ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ร่วมงาน
 ประเพณีกับชุมชน มีส่วนร่วมพัฒนาสิ่งแวดล้อมกับชุมชน วิเคราะห์ภารกิจ ประเมินสภาพ
 ปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการที่จะพัฒนาตนเองบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 กำหนดโครงการพัฒนาบุคลากร โครงการให้สอดคล้องกับความจำเป็นตามหลักปรัชญาของ
 เศรษฐกิจพอเพียง วิธีการ/แนวทาง 1) ประชุมคณะครู /อบรม /สัมมนาให้ความรู้ความเข้าใจ
 และเกิดความตระหนักในหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) จัดทำโครงการพัฒนาบุคลากร
 ให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) ศึกษา/ดูงาน/แหล่งเรียนรู้
 เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4) สร้างความตระหนักให้

บุคลากร ได้ประหยัด อดออม 5) อบรม สัมมนา ศึกษาดูงานเกี่ยวกับชีวิตพอเพียงจากแหล่งเรียนรู้ที่เป็นแบบอย่าง 6) ปฏิบัติตนให้มีจิตอาสา จิตสาธารณะ ช่วยเหลือตนเอง ผู้อื่น และสังคม 7) บุคลากรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 8) ดำเนินชีวิตแบบพอเพียง ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู 9) วิเคราะห์ภารกิจ ประเมินสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการที่จะพัฒนาตนเองบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 10) กำหนดโครงการพัฒนาบุคลากร 4 โครงการให้สอดคล้องกับความจำเป็นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 11) ร่วมงาน ประเพณีกับชุมชน 12) มีส่วนร่วมพัฒนาสิ่งแวดล้อมกับชุมชน 3.จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคลากรอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง 13) นิเทศ ติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการพัฒนา โครงการ/กิจกรรม กิจกรรมออมทรัพย์ กิจกรรมเกษตรพอเพียง กิจกรรมบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่าย กิจกรรมลดละเลิกอบายมุข การสังเกต การสัมภาษณ์ การประเมินเพิ่มสะสมงาน

ตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการปฏิบัติของบุคลากรตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

ในการสร้างและพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการปฏิบัติของบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน ได้ทำการประชุมเชิงปฏิบัติการ (ดังรายชื่อในบทที่ 3 หน้า 152) เมื่อวันที่ 23-24 กุมภาพันธ์ 2553 ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยเก็บข้อมูล โดยการบันทึกการประชุมและการสัมภาษณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการปฏิบัติของบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้นำร่างยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้ง 5 ด้าน มากำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินการพัฒนา โดยวิเคราะห์ SWOT จุดแข็ง จุดอ่อน วิกฤต โอกาส ข้อจำกัด เหนียวินยากรมาให้ความรู้ เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล SWOT หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง,หลักคุณธรรม จริยธรรมและร่วมกันสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเอกสารจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาเป็นเอกสารประกอบเกี่ยวกับข้อมูลของโรงเรียน ชุมชน ในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม นโยบายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมาประกอบการศึกษา

พร้อมนำร่างยุทธศาสตร์ที่ผู้วิจัยได้จากการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะ เป็นคู่มือในการศึกษา ผลดังรายละเอียด ขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสาร (Documentary study) เกี่ยวกับนโยบายด้านเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม คู่มือร่างยุทธศาสตร์การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. ประชุม เพื่อศึกษาสภาพปัญหา โดยการ SWOT ,สร้างวิสัยทัศน์, พันธกิจ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

3. สรุปการประชุม ดังผลการศึกษาดังนี้

3.1 จุดแข็ง ในชุมชนและโรงเรียนที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม มีจุดแข็งคือ ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพราะเป็นชุมชนขนาดเล็ก เป็นโรงเรียนประจำตำบล มีจำนวนนักเรียนน้อย โรงเรียนกับชุมชน จะร่วมมือกันทำงานด้านเศรษฐกิจพอเพียงได้ดี นอกจากนี้ในหลักสูตร นโยบาย แผน ของกระทรวง และหน่วยงานต้นสังกัด ก็มุ่งเน้นถึงหลักเศรษฐกิจพอเพียง นับว่าความร่วมมือ และหลักสูตรเป็นจุดแข็ง

3.2 จุดอ่อน ครู นักเรียน และชุมชน ตลอดจนบุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่สมบูรณ์ ไม่เข้าถึงแก่นแท้ของเศรษฐกิจพอเพียง และที่สำคัญคือขาดความต่อเนื่อง เป็นโครงการที่ขาดความยั่งยืน ทำไม่ต่อเนื่อง ไม่ได้บูรณาการถึงการใช้ชีวิตประจำวัน

3.3 วิกฤต คือกลุ่มเป้าหมายขาดวินัย ความรับผิดชอบต่อ โครงการเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ได้ทำอย่างจริงจัง และยึดหลักที่สำคัญไว้

3.4 โอกาส โอกาสในการทำเศรษฐกิจพอเพียงคือ เรื่องทรัพยากร มีเพียงพอ งบประมาณได้รับการสนับสนุนพอสมควร ทุกหน่วยงานให้ความสำคัญ เป็นโอกาสมากบ้างน้อยบ้างตามบริบทของ โรงเรียนและชุมชน

ผลการวิเคราะห์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์การพัฒนากการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

วิสัยทัศน์ : บุคลากรในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม มุ่งเน้นการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ

1. ส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มุ่งเน้นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี

3. มุ่งเน้นความพอประมาณ
4. มุ่งเน้นความมีเหตุผล
5. มุ่งเน้นความรู้
6. มุ่งเน้นคุณธรรมจริยธรรม

จากการประชุมเชิงปฏิบัติการตามกรอบแนวคิด 3 ยุทธศาสตร์ องค์กรประกอบ 5 ด้าน
ที่ประชุมได้เสนอแนวความคิดสรุปได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ 3 ยุทธศาสตร์ คือ

1. พัฒนาบุคลากรด้านความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. ส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงของบุคลากร
3. จัดโครงการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง องค์กรประกอบ 5 ด้าน คือ
  1. ด้านความพอประมาณ ที่ประชุมมีความคิดเห็นว่าควรแบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้
    - 1.1 ความพอประมาณด้านจิตใจ ได้แก่ ใช้หลักพอประมาณ ให้มีประมาณตามหลักปัจจัย และจิตสาธารณะ เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
    - 1.2 ความพอประมาณด้านสังคมในด้านสังคม ต้องมีการช่วยเหลือสังคมตามความสามารถ อยู่ในสังคมให้เหมาะสมตามสถานภาพ
    - 1.3 ความพอประมาณด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ต้องเหมาะสม มีการสร้างทดแทนให้ได้อย่างยาวนานที่สุด
    - 1.4 ความพอประมาณด้านเทคโนโลยีในด้านเทคโนโลยี ต้องใช้ให้เหมาะสมไม่มากเกินไปจนเกิดการขาดสมดุลย์
    - 1.5 ความพอประมาณด้านเศรษฐกิจเศรษฐกิจเน้นให้มีปัจจัย 4 และสิ่งอำนวยความสะดวกสบาย ตามความเหมาะสมตามสถานภาพของตน
  2. ด้านความมีเหตุผล ที่ประชุมมีความคิดเห็นว่าควรแบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้
    - 2.1 ความมีเหตุผลด้านยึดความประหยัด การประหยัดต้องใช้จ่ายทรัพย์ เพื่อดำรงชีวิต เพื่อสังคม และบำรุงศาสนา

2.2 ความมีเหตุผลด้านการยึดอาชีพที่สุจริตต้องยึดอาชีพที่สุจริตเท่านั้น และอาชีพนั้นต้องช่วยพัฒนาสังคมด้วย

2.3 ความมีเหตุผลด้านละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์เรื่องผลประโยชน์ เป็นปัญหาระดับโลก ต้องช่วยให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และช่วยประเทศชาติเป็นสำคัญ

2.4 ความมีเหตุผลด้านความพยายามหลุดพ้นจากความทุกข์ยากการหลุดพ้น จากความทุกข์ยาก ต้องปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ขยัน ประหยัด อดออมมุข ก็จะมีความสุขตามสถานภาพของตนพึงมี

2.5 ความมีเหตุผลด้านการปฏิบัติตนในแนวทางที่ดีการปฏิบัติตนตาม แนวทางที่ดี ให้ยึดหลักมงคล 38 และเผยแพร่ออกสู่สังคมต่อไป

3. ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง ที่ประชุมมีความคิดเห็นว่าควรแบ่งเป็น 2 ด้านดังนี้

3.1 มีความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง การไม่ประมาทก็เป็นเรื่องสำคัญ ทำอะไรต้องมีสติ สร้างสมาธิ เจริญในธรรม เพื่อให้เป็นคนรอบคอบระมัดระวังในชีวิต

3.2 มีความรู้ซื่อสัตย์ ขยัน อดทนและแบ่งปัน ความซื่อสัตย์ คือเป็นคนตรง ซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ความขยันและอดทน ฝึกได้โดยการทำสมาธิ การแบ่งปัน ฝึกได้ โดยทานบารมี ให้ทานเป็นประจำจะเกิดนิสัยการแบ่งปันในที่สุด

4. ด้านเงื่อนไขความรู้ ที่ประชุมมีความคิดเห็นว่าควรแบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

4.1 ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการ

4.2 ความรอบคอบในการเชื่อมโยงความรู้กับการวางแผน

4.3 ความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

5. ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ที่ประชุมมีความคิดเห็นว่าควรแบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้

5.1 มีความตระหนักในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต

5.2 มีความซื่อสัตย์ สุจริต

5.3 มีความอดทน

5.4 มีความเพียร

5.5 ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ ไม่ตระหนี่

นอกจากนั้นที่ประชุมได้เสนอ วิธีการในการปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

1. ด้านความพอประมาณ ควรมี 5 ด้าน ดังนี้

1.1 ความพอประมาณด้านจิตใจ ฝึกรการทำงานให้สงบ ใช้หลักการทำสมาธิ ทำให้เกิดปัญญา แก้ไขความโลภได้

1.2 ความพอประมาณด้านสังคม ในด้านสังคม ความพอประมาณด้านนี้ ต้องให้เหมาะสมกับสังคมที่ตนเกี่ยวข้อง เหมาะกับสังคมนั้น ๆ

1.3 ความพอประมาณด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในด้าน ทรัพยากรธรรมชาติ ต้องใช้ให้คุ้มค่าและมีการคืนความอุดมสมบูรณ์กับสิ่งแวดล้อม

1.4 ความพอประมาณด้านเทคโนโลยี

1.5 ความพอประมาณด้านเศรษฐกิจ

2. ด้านความมีเหตุผล ควรมี 5 ด้าน ดังนี้

2.1 ความมีเหตุผลด้านยึดความประหยัด ใช้จ่ายเท่าที่จำเป็นและมีประโยชน์

2.2 ความมีเหตุผลด้านการยึดอาชีพที่สุจริต มีอาชีพสุจริต ไม่ทำความเดือดร้อนให้กับตนเองและผู้อื่น

2.3 ความมีเหตุผลด้านละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์ ยึดหลักความยุติธรรม

2.4 ความมีเหตุผลด้านความพยายามหลุดพ้นจากความทุกข์ยาก ไม่มี ความจนในหมู่คนชนชั้น

2.5 ความมีเหตุผลด้านการปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี เดินทางสายกลางตามหลักพระพุทธศาสนา มีเหตุ มีผล และมีความละเอียดต่อตนเองและสังคมในสิ่งที่ตนทำไม่ถูกต้อง

3. ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง ควรมี 2 ด้าน ดังนี้

3.1 มีความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง ทำอะไรให้มีสติ

3.2 มีความรู้ซื่อสัตย์ ขยัน อดทนและแบ่งปัน ซื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน การให้เปรียบได้กับการปลูกพืชที่ผลจะกลับมา

4. ด้านเงื่อนไขความรู้ ควรมี 3 ด้าน ดังนี้

4.1 ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการ หมั่นศึกษาหาความรู้

4.2 ความรอบคอบในการเชื่อมโยงความรู้กับการวางแผน วางแผนก่อน การปฏิบัติเสมอ

4.3 ความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติกระทำอย่างมีสติ

5. ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ควรมี 5 ด้าน ดังนี้

5.1 มีความตระหนักในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต บิดความซื่อตรง

มีจิตสำนึก

5.2 มีความซื่อสัตย์ สุจริต เทียบตรง

5.3 มีความอดทน ในความทุกข์ยาก ลำบาก

5.4 มีความเพียรพยายาม

5.5 ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ ดำเนินตามทาง

สายกลาง

ที่ประชุมได้เสนอแนวทาง กลยุทธ์การพัฒนา ข้อเสนอแนะ และข้อเสนอแนะดังนี้

แนวทางจัดกิจกรรม ที่ประชุมมีความคิดเห็นว่าควรมี 3 กลยุทธ์ ดังนี้

1. ให้ความรู้
2. ศึกษาดูงาน
3. การสนทนากลุ่ม

กิจกรรมการพัฒนา ที่ประชุมมีความคิดเห็นว่าควรมี 4 กิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรมออมทรัพย์ ต้องวางแผนนำเงินรายได้มาแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ใช้ในการออม 20 % ใช้ในการยืมชีพ 60 % ใช้ในการทำบุญ งานสังคม และอื่น ๆ 20 %
2. กิจกรรมเกษตรพอเพียง ทำชีวิตประจำวันให้เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งเวลาให้งานเศรษฐกิจพอเพียง วันละประมาณ 20 นาที ปลูกพืชตามฤดูกาล และพืชยืนต้น
3. กิจกรรมบันทึบบัญชีรับ-จ่าย ทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน สรุปค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน นำข้อมูลไปพัฒนาปรับปรุงต่อไป

4. กิจกรรมลดละเลิกอบายมุข ตรวจสอบอบายมุขที่เรามี ลดลงทีละขั้นตอนนี้ เลิกโดยสิ้นเชิง

ข้อสังเกต ที่ประชุมได้ให้ข้อสังเกต ดังนี้

ก่อนกำหนดยุทธศาสตร์ ควรมีข้อมูลการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากร สังเคราะห์การปฏิบัติงานของบุคลากร สิ่งที่ค้นพบในปัญหาในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงคือ ความไม่เข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างดีพอ บุคลากรเข้าใจคลาดเคลื่อนว่าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นกิจกรรมทางด้านการเกษตรแบบผสมผสานเท่านั้น จึงทำให้บุคลากร ไม่ยึดถือปฏิบัติอย่างเข้าใจและเป็น

รูปธรรม การปรับใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงควรกำหนดเป็นกิจกรรม ซึ่งจะเป็นภารกิจที่ชัดเจนในการนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งกำหนดมาจากวัตถุประสงค์ หรือวิสัยทัศน์

ข้อเสนอแนะวิธีสร้างแรงจูงใจ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงการสร้างทีมงาน เป็นเรื่องสำคัญมาก หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักปรัชญาที่สำคัญ การที่จะเกิดทีมงานได้เราจะต้องได้ใจของคนเสียก่อน การจะได้ใจต้องมีการเสียสละ เช่นการเสียสละด้านทุนทรัพย์ เสียสละด้านการให้อภัย ให้โอกาส ให้ความเป็นกันเอง เข้าถึงใจ ดูแลทุกข์สุข ร่วมทุกข์ร่วมสุข มีกิจกรรมที่ทำให้ได้ร่วมทำ จนเกิดความเห็นใจซึ่งกันและกันเมื่อได้ใจแล้วยอมได้งาน กระบวนการทำงานก็ใช้หลักทฤษฎี PDCA มีการประชุมวางแผนด้วยกัน ร่วมดำเนินการ มีการตรวจสอบ และนำผลงานไปพัฒนาต่อไปเรื่อย ๆ นอกจากนี้เรื่องความเสมอภาคก็เป็นเรื่องสำคัญ ควรมีความเสมอภาคในการทำงาน ทำงานตามหน้าที่รับผิดชอบ เมื่อมีปัญหาที่ร่วมกันประชุมปรึกษาหารือกัน เป็นระยะ ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนางานใช้หลักธรรมาภิบาลในการทำงาน การสร้างทีมงานที่มั่นคง จะต้องใช้หลักทฤษฎี “เขียวสะอาด” คือทุกคนต้องมีความเขียวสดบริสุทธิ์ ให้ความเข้าใจกับทีมงาน ให้คนในทีมงานมีความพอใจ เปรียบกับเราเห็นสีเขียวซึ่งเป็นสีที่ให้ประโยชน์แก่มนุษย์ มีความสุขในการทำงาน โดยจัดนโยบาย กิจกรรมที่ทำให้เกิดความเขียว มีชีวิตชีวา ทุกคนชื่นชอบ ไม่ยากหรือง่ายอยู่กลาง ๆ เป็นธรรมชาติ และเป็นประชาธิปไตย ภายใต้หลักการมีเหตุมีผล สะอาดคือความสะอาดด้านความคิด สะอาดด้านการกระทำ สะอาดด้านคำพูด โดยใช้หลักมงคล 38 ในการทำงาน สิ่งใดที่ขัดต่อหลักมงคลชีวิตก็ไม่ควรทำ เพราะมองเห็นโทษแล้ว เมื่อทำงานตามหลักทฤษฎี “เขียวสะอาด” แล้วทีมงานก็จะพอใจ เต็มใจในการทำงาน การทำงานก็จะต่อเนื่องยั่งยืน เพราะเป็นธรรมชาติ ปรับเข้ากับชีวิตประจำวันได้

จากการประชุมเชิงปฏิบัติการโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 11 คน ได้การวิเคราะห์ สภาพปัญหา วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์การพัฒนา วิธีดำเนินการ การวัดและประเมินผล กิจกรรม พบว่า จากการประชุมเชิงปฏิบัติการตามกรอบแนวคิด 5 ด้าน ที่ประชุมได้เสนอแนวความคิดสอดคล้องกับร่างยุทธศาสตร์ ที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากผลการสำรวจสภาพ ปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะ ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง ด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม สรุปได้ ดังตารางที่ 25

วิสัยทัศน์ บุคลากรในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม
มุ่งเน้นการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ

1. ส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มุ่งเน้นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี
3. มุ่งเน้นความพอประมาณ
4. มุ่งเน้นความมีเหตุผล
5. มุ่งเน้นความรู้
6. มุ่งเน้นคุณธรรมจริยธรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 24 แสดงการวิเคราะห์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ สภาพปัญหา วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด วิธีการ/แนวทาง โครงการ/กิจกรรม การวัดและประเมินผล

สภาพปัญหาการปฏิบัติ ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	ประเด็น ยุทธศาสตร์	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	วิธีการ/แนวทาง	โครงการ/ กิจกรรม	การวัดและ ประเมินผล
1. บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเองด้าน เงื่อนไขความรู้ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม	1. พัฒนาบุคลากร ด้านความรู้ ความเข้าใจในการ ปฏิบัติตนตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง	1. เพื่อพัฒนา บุคลากรด้าน ความรู้ ความเข้าใจในการ ปฏิบัติตนตาม หลักปรัชญา เศรษฐกิจ พอเพียง	1. บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติ ตนตามหลัก ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	มีแผนงาน/ โครงการ พัฒนาบุคลากร เพื่อสร้าง ความรู้ความ เข้าใจและ ตระหนักใน คุณค่าของ ปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียง	1. ประชุมคณะครู/อบรม/ สัมมนาให้ความรู้ความเข้าใจ และเกิดความตระหนักในหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2. จัดทำโครงการพัฒนาบุคลากร ให้ความรู้ความเข้าใจในหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3. ศึกษา/ดูงาน/แหล่งเรียนรู้ เพื่อ ส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	กิจกรรม ออมทรัพย์ ภาษณ์ - การ ประเมิน แห่งละสม งาน	- การสังเกต - การ สัมภาษณ์ - การ ประเมิน แห่งละสม งาน

สภาพปัญหาการปฏิบัติ ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	ประเด็น ยุทธศาสตร์	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	วิธีการ/แนวทาง	โครงการ/ กิจกรรม	การวัดและ ประเมินผล
2.บุคลากรยังไม่สามารถ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง ที่ดีในการดำเนินชีวิต แบบพอเพียงด้านความ พอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้ม กันที่ดีในตัวเอง ด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม	2. ส่งเสริมการ ปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างที่ดีในการ ดำเนินชีวิตแบบ พอเพียงของ บุคลากร	2. เพื่อส่งเสริม การปฏิบัติตน เป็นแบบอย่าง ที่ดีในการ ดำเนินชีวิต แบบพอเพียง ของบุคลากร	2.บุคลากร สามารถ ปฏิบัติ ตนเป็น แบบอย่างที่ดี ในการดำเนิน ชีวิตแบบ พอเพียง	จัดประ ชุม/อบรม/ สัมมนาศึกษาดู งานแหล่ง เรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริม การประ ยุกต์ใช้ปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียงใน การดำเนินชีวิต	1. สร้างความตระหนักให้ บุคลากร ได้ประหยัด อดออม โดยมีการวางแผนการใช้จ่ายเงิน เพื่อให้มีเงินเก็บออม 2. อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน เกี่ยวกับชีวิตพอเพียงจากแหล่ง เรียนรู้ที่เป็นแบบอย่าง 3. ปฏิบัติตนให้มีจิตอาสา จิตสา ธารณะช่วยเหลือตนเองผู้อื่นและ สังคม 4. บุคลากรประพฤติดนเป็น แบบอย่างที่ดี 5. ดำเนินชีวิตแบบพอเพียง ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชา	กิจกรรม เกษตร พอเพียง	- การสั่ง เกต - การสัม ภาษณ์ - การประเมิน เพิ่มสะสม งาน

สภาพปัญหาการปฏิบัติ ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	ประเด็น ยุทธศาสตร์	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	วิธีการ/แนวทาง	โครงการ/ กิจกรรม	การวัดและ ประเมินผล
3. ในการดำเนินชีวิตของ บุคลากรยังขาดโครงการ ส่งเสริมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงด้าน ความพอประมาณ	3. จัดโครงการ ส่งเสริมการดำเนิน ชีวิตตามหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	3. เพื่อจัด โครงการ ส่งเสริมการ ดำเนินชีวิตตาม หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียง	3. มีโครง การส่งเสริม การดำเนิน ชีวิตตามหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียง	จัดกิจกรรม ส่งเสริมการ ดำเนินชีวิต ตามหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียง	ชีวิต 6.ร่วมงานประเพณีกับชุมชน 7.มีส่วนร่วมพัฒนาสิ่งแวดล้อม กับชุมชน	- กิจกรรม อบรมแพทย์ - กิจกรรม เกษตร พอเพียง - กิจกรรม บันทึกบัญชี รายรับ- รายจ่าย	เพิ่มพัฒนา ตนเองของ บุคลากรตาม หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียง

สภาพปัญหาการปฏิบัติ ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	ประเด็น ยุทธศาสตร์	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	วิธีการ/แนวทาง	โครงการ/ กิจกรรม	การวัดและ ประเมินผล
ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีภูมิคุ้มกันที่ดี ในตัวเอง ด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม					3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ บูรณาการหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคลากร อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง 4. นิเทศ ติดตามตรวจ สอบประเมินผลการพัฒนา	- กิจกรรม ลดละเลิก อบายมุข	

จากตารางที่ 24 แสดงว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน สภาพปัญหาการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ 1) บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเองด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม 2) บุคลากรยังไม่สามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง ด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม 3) ในการดำเนินชีวิตของบุคลากรยังขาด โครงการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง ด้านเงื่อนไขความรู้ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ประเด็น ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) ส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงของบุคลากร 3) จัด โครงการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วัตถุประสงค์ ได้แก่ 1) เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงของบุคลากร 3) เพื่อจัดโครงการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป้าหมาย ได้แก่ 1) บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) บุคลากรสามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง 3) มีโครงการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตัวชี้วัด มีแผนงาน/โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดประชุม/อบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต ช่วยเหลือตนเองผู้อื่น และสังคม บุคลากรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ดำเนินชีวิตแบบพอเพียง ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ร่วมงานประเพณีกับชุมชน มีส่วนร่วมพัฒนาสิ่งแวดล้อมกับชุมชน วิเคราะห์ภารกิจ ประเมินสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการที่จะพัฒนาตนเองบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกำหนด โครงการพัฒนาศักยภาพ โครงการให้สอดคล้องกับความจำเป็นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิธีการ/แนวทาง 1) ประชุมคณะครู /อบรม /สัมมนา ให้ความรู้ความเข้าใจและเกิดความตระหนักในหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) ศึกษา/ดูงาน/แหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการ

ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4) สร้างความตระหนักให้บุคลากร ได้ประหยัด อดออม โดยมีการวางแผนการใช้จ่ายเงินเพื่อให้มีเงินเก็บออม 5) อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน เกี่ยวกับชีวิตพอเพียงจากแหล่งเรียนรู้ที่เป็นแบบอย่าง 6) ปฏิบัติตนให้มีจิตอาสา จิตสาธารณะ ช่วยเหลือตนเอง ผู้อื่น และสังคม 7) บุคลากรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 8) ดำเนินชีวิตแบบพอเพียง ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู 9) วิเคราะห์ภารกิจ ประเมินสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการที่จะพัฒนาตนเองบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 10) กำหนด โครงการพัฒนาบุคลากร 4 โครงการให้สอดคล้องกับความจำเป็นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 11) ร่วมงานประเพณีกับชุมชน 12) มีส่วนร่วมพัฒนาสิ่งแวดล้อมกับชุมชน 3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง 13) นิเทศ ติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการพัฒนา โครงการ/กิจกรรม กิจกรรม ออมทรัพย์ กิจกรรมเกษตรพอเพียง กิจกรรมบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่าย กิจกรรมลดละเลิก อบายมุข การสังเกต การสัมภาษณ์ การประเมินเพิ่มสะสมงาน

ผู้วิจัย ได้ศึกษาข้อมูลจากการสะท้อนผลของผู้ร่วมวิจัยในการกำหนดยุทธศาสตร์การ ปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบข้อมูลที่น่าสนใจยิ่ง อาทิเช่น

“...อาตมาได้รับความรู้ความเข้าใจ และมีความสนใจในการมีส่วนร่วมในการกำหนด ยุทธศาสตร์การพัฒนารั้งนี้ และเห็นว่า หลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงเป็นการปฏิบัติเพื่อการ ดำรงชีวิตที่ดี...”

(พระครูปัจฉิมวารานุกูล. 2553 : บทสัมภาษณ์)

“...ผมมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นเมื่อ ได้เข้าร่วมประชุมและเห็นด้วยในหลักการ ปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี จะช่วยให้การ ปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น...”

(ยิ่งยศ อุดรพิมพ์. 2553 : บทสัมภาษณ์)

“...ผมมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นเมื่อ ได้เข้าร่วมประชุมและเห็นด้วยในการสร้าง เจื้อน ไขความรู้มี ความตระหนักในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตในการดำเนินชีวิตอย่างไม่ ประมาท...”

(สุรภีร์ ค่ายหนองสง. 2553 : บทสัมภาษณ์)

“...ดิฉันมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
เพิ่มเติมจากการประชุม และการนำไปใช้...”

(สุวรรณ ไชยชิน. 2553 : บทสัมภาษณ์)

“...ดิฉันมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นเมื่อได้เข้าร่วมประชุมและเห็นด้วยกับกิจกรรมที่
จะพัฒนาบุคลากรสู่การปฏิบัติ ตลอดจนการนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต...”

(มังกร ปทุมพร. 2553 : บทสัมภาษณ์)

“...ผมมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต
มากขึ้นเมื่อได้เข้าร่วมประชุม...”

(อดิสร เหล่าสะพาน. 2553 : บทสัมภาษณ์)

“...ผมมีข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ควรให้บุคลากรเน้นในทางสายกลาง...”

(อำนาจ โลออน. 2553 : บทสัมภาษณ์)

“...ผมมีความคิดเห็นว่าควรมีกิจกรรมลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ให้บุคลากร ได้ปฏิบัติเพื่อ
ความเป็นอยู่อย่างพอเพียง...”

(เส็งยม นันทะเสน. 2553 : บทสัมภาษณ์)

“...ผมมีความคิดเห็นว่าบุคลากรควรปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เยาวชนในการ
ปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 5 ด้าน...”

(ประดับ แสงคำไพ. 2553 : บทสัมภาษณ์)

“...ดิฉันมีความคิดเห็นว่าบ้าน วัด โรงเรียน ควรร่วมมือกันในการน้อมนำหลัก
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติเพื่อชีวิตที่ดีขึ้น...”

(ยุภาวดี น้อยวังคลัง. 2553 : บทสัมภาษณ์)

“...ผมมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น ขอชื่นชมในกิจกรรมนี้และขอเสนอแนะให้เน้น
ด้านคุณธรรม จริยธรรมในการพัฒนาบุคลากรความยั่งยืน...”

(ลำลี เลิกนอก. 2553 : บทสัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์หลังจากการประชุมเชิงปฏิบัติการจะเห็นได้ว่า ผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย เห็นว่ายุทธศาสตร์การพัฒนาจะเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ดี และจากการสังเกตผู้ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ให้ความร่วมมือและให้ความสนใจการประชุมเป็นอย่างดี (ภาคผนวก จ)

สรุปร่างยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ระยะเวลาครั้งที่ 2 ดังนี้
ยุทธศาสตร์ 3 ยุทธศาสตร์ คือ

1. พัฒนาบุคลากรด้านความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. ส่งเสริมการปฏิบัติตามเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงของบุคลากร
3. จัดโครงการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ
  1. ความพอประมาณ ประกอบด้วย ความพอประมาณด้านสังคม ความพอประมาณด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความพอประมาณด้านเทคโนโลยี ความพอประมาณด้านเศรษฐกิจ กิจกรรมและโครงการสนับสนุน ได้แก่ กิจกรรมออมทรัพย์ กิจกรรมเกษตรพอเพียง
  2. ความมีเหตุผล ประกอบด้วย ความมีเหตุผลด้านยึดความประหยัด ความมีเหตุผลด้านยึดถือการประกอบอาชีพสุจริต ความมีเหตุผลด้านละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์ ความมีเหตุผลด้านการปฏิบัติตามในแนวทางที่ดี กิจกรรมและโครงการสนับสนุน ได้แก่ กิจกรรมบันทึกบัญชีรายรับรายจ่าย
  3. ภูมิคุ้มกันที่ดี ประกอบด้วย มีความรู้ รอบคอบ และระมัดระวัง และซื่อสัตย์ ขยัน อดทน และแบ่งปัน กิจกรรมและโครงการสนับสนุน ได้แก่ กิจกรรมลดละเลิกอบายมุข
  4. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการ ความรอบคอบในการเชื่อมโยงความรู้กับการวางแผน ความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ กิจกรรมและโครงการสนับสนุน ได้แก่ กิจกรรมลด ละ เลิก อบายมุข

5. เื่อนไขคุณธรรม ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรมความซื่อสัตย์ สุจริต มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่ โลก ไม่ตระหนี่ กิจกรรมและโครงการสนับสนุน ได้แก่ กิจกรรมบันทึกบัญชีรายรับรายจ่าย ดังตารางที่ 25

วิสัยทัศน์ บุคลากรในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด มหาสารคาม มุ่งเน้นการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ

1. ส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มุ่งเน้นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี
3. มุ่งเน้นความพอประมาณ
4. มุ่งเน้นความมีเหตุผล
5. มุ่งเน้นความรู้
6. มุ่งเน้นคุณธรรมจริยธรรม

ตารางที่ 25 แสดงร่างยุทธศาสตร์ฯ ระยะที่ 2

สภาพปัญหาการปฏิบัติ ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	ประเด็น ยุทธศาสตร์	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	วิธีการ/แนวทาง	โครงการ/ กิจกรรม	การวัดและ ประเมินผล
1. บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันที่ดี ในตัวเองด้านเงื่อนไข ความรู้ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม	1. พัฒนาบุคลากร ด้านความรู้ ความ เข้าใจในการปฏิบัติ ตนตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	1. เพื่อพัฒนา บุคลากรด้าน ความรู้ ความ เข้าใจในการ ปฏิบัติตนตาม หลักปรัชญา เศรษฐกิจ พอเพียง	1. บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติ ตนตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง	มีแผนงาน/ โครงการ พัฒนาบุคลากร เพื่อสร้าง ความรู้ความ เข้าใจและ ตระหนักใน คุณค่าของ ปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียง	1. ประชุมคณะครู/อบรม/ สัมมนาให้ความรู้ความเข้าใจ และเกิดความตระหนักใน หลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง 2. จัดทำโครงการพัฒนา บุคลากรให้มีความรู้ความ เข้าใจในหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง 3. ศึกษา/ดูงาน/แหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	กิจกรรมอบรม ทรัพย์สิน สัมภาษณ์ - การ ประเมินเพิ่ม สะสมงาน	- การสังเกต - การ สัมภาษณ์ - การ ประเมินเพิ่ม สะสมงาน

สภาพปัญหาการปฏิบัติ ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	ประเด็น ยุทธศาสตร์	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	วิธีการ/แนวทาง	โครงการ/ กิจกรรม	การวัดและ ประเมินผล
2.บุคลากรยังไม่สามารถ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง ที่ดีในการดำเนินชีวิต แบบพอเพียงด้านความ พอประมาณด้านความมี เหตุผล	2. ส่งเสริมการ ปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างที่ดีในการ ดำเนินชีวิตแบบ พอเพียงของ บุคลากร	2. เพื่อส่งเสริม การปฏิบัติตน เป็นแบบอย่าง ที่ดีในการ ดำเนินชีวิต แบบพอเพียง ของบุคลากร	2.บุคลากร สามารถ ปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างที่ดี ในการดำเนิน ชีวิตแบบ พอเพียง	จัดประชุม/ อบรม/สัมมนา/ ศึกษาดูงาน แหล่งเรียนรู้ ต่าง ๆ เพื่อ ส่งเสริมการ ประยุกต์ ใช้ปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียงใน การดำเนินชีวิต	1. สร้างความตระหนักให้ บุคลากร ได้ประหยัด อดออม โดยมีการวางแผนการใช้ จ่ายเงินเพื่อให้มีเงินเก็บออม 2. อบรม สัมมนาศึกษาดูงาน เกี่ยวกับชีวิตพอเพียงจาก แหล่งเรียนรู้ที่เป็นแบบอย่าง 3. ปฏิบัติตนให้มีจิตอาสา จิต สาธารณะช่วยเหลือตนเอง ผู้อื่น และสังคม 4. บุคลากรประพฤติตนเป็น แบบอย่างที่ดี 5. ดำเนินชีวิตแบบพอเพียง ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณ วิชาชีพครู	กิจกรรม พอเพียง	-การสังเกต -การ สัมภาษณ์ -การประเมิน แฟ้มสะสม งาน

สภาพปัญหาการปฏิบัติ ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	ประเด็น ยุทธศาสตร์	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	วิธีการ/แนวทาง	โครงการ/ กิจกรรม	การวัดและ ประเมินผล
3. ในการค้าดำเนินชีวิตของ บุคลากรยังขาดโครงการ ส่งเสริมการค้าดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันที่ดี ในตัวเอง ด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม	3. จัดโครงการ ส่งเสริมการค้า ดำเนินชีวิต ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	3. เพื่อจัด โครงการ ส่งเสริมการ ดำเนินชีวิตตาม หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียง	3. มีโครง การส่งเสริม การค้า ดำเนิน ชีวิตตามหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียง	จัดกิจกรรม ส่งเสริมการ ดำเนินชีวิต ตามหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียง กิจกรรม เพียง	6. ร่วมงานประเพณีกับชุมชน 7. มีส่วนร่วมพัฒนาสิ่งแวดล้อม ล้อมกับชุมชน 1. วิเคราะห์ภารกิจ ประเมิน สภาพปัจจุบัน ปัญหาและ ความต้องการที่จะพัฒนา ตนเองบนพื้นฐานปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง 2. กำหนดโครงการพัฒนา บุคลากร 4 โครงการให้สอดคล้อง กับความต้องการจำเป็นตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	- กิจกรรม ออมทรัพย์ - กิจกรรม เกษตร พอเพียง - กิจกรรม บันทึกบัญชี รายรับ- รายจ่าย - กิจกรรม ลดละเลิก อบายมุข	เพิ่มพัฒนา ตนเองของ บุคลากรตาม หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียง

สภาพปัญหาการปฏิบัติ ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	ประเด็น ยุทธศาสตร์	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	วิธีการ/แนวทาง	โครงการ/ กิจกรรม	การจัดและ ประเมินผล
					3.จัดกิจกรรมการเรียนรู้ บูรณาการหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคลากร อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง 4. เสริมสร้างพื้นฐานจิตใจ ให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม 5. นิเทศ ติดตามตรวจ สอบ ประเมินผลการพัฒนา		

จากตารางที่ 25 แสดงว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน สภาพปัญหาการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ 1) บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเองด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม 2) บุคลากรยังไม่สามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง ด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม 3) ในการดำเนินชีวิตของบุคลากรยังขาดโครงการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง ด้านเงื่อนไขความรู้ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ประเด็น ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) ส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงของบุคลากร 3) จัดโครงการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วัตถุประสงค์ ได้แก่ 1) เพื่อพัฒนาบุคลากรด้านความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงของบุคลากร 3) เพื่อจัดโครงการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป้าหมาย ได้แก่ 1) บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) บุคลากรสามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง 3) มีโครงการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตัวชี้วัด มีแผนงาน/โครงการพัฒนาบุคลากรเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดประชุม/อบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต ช่วยเหลือตนเองผู้อื่น และสังคม บุคลากรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ดำเนินชีวิตแบบพอเพียง ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ร่วมงานประเพณีกับชุมชน มีส่วนร่วมพัฒนาสิ่งแวดล้อมกับชุมชน วิเคราะห์ภารกิจ ประเมินสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการที่จะพัฒนาดตนเองบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกำหนดโครงการพัฒนาบุคลากร โครงการให้สอดคล้องกับความจำเป็นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิธีการ/แนวทาง 1) ประชุมคณะครู/อบรม/สัมมนาให้ความรู้ความเข้าใจและเกิดความตระหนักในหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) จัดทำโครงการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) ศึกษา/ดูงาน/แหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการ

ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4) สร้างความตระหนักให้บุคลากร ได้ประหยัด อดออม โดยมีการวางแผนการใช้จ่ายเงินเพื่อให้มีเงินเก็บออม 5) อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน เกี่ยวกับชีวิตพอเพียงจากแหล่งเรียนรู้ที่เป็นแบบอย่าง 6) ปฏิบัติตนให้มีจิตอาสา จิตสาธารณะ ช่วยเหลือตนเอง ผู้อื่น และสังคม 7) บุคลากรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 8) ดำเนินชีวิตแบบพอเพียง ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู 9) วิเคราะห์ภารกิจ ประเมินสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการที่จะพัฒนาตนเองบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 10) กำหนดโครงการพัฒนาบุคลากร 4 โครงการให้สอดคล้องกับความจำเป็นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 11) ร่วมงานประเพณีกับชุมชน 12) มีส่วนร่วมพัฒนาสิ่งแวดล้อมกับชุมชน 3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง 13) เสริมสร้างพื้นฐานจิตใจให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม 14) นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการพัฒนา โครงการ/กิจกรรม กิจกรรมออมทรัพย์ กิจกรรมเกษตรพอเพียง กิจกรรมบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่าย กิจกรรมลดละเลิกอบายมุข การสังเกต การสัมภาษณ์ การประเมินเพิ่มสะสมงาน

ตอนที่ 3 การทดลองใช้

ผู้วิจัยได้กำหนดโรงเรียนที่ทดลองใช้เป็น โรงเรียนขามป้อมพิทยาคม เนื่องจากผู้วิจัยเป็นผู้บริหาร ซึ่งสามารถเก็บรวบรวมข้อมูล และพัฒนาได้โดยตรง แต่จะใช้หลักคุณธรรม ไม่ลำเอียงในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว โดยในการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนา โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ตามวงจร PAOR ของ Kemmis and McTaggart ดำเนินการเป็น 2 วงรอบ ในลักษณะที่เป็นเกลียวสว่าน (Spiral) ตาม 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การลงมือปฏิบัติ (Action) การสังเกต (Opservation) และการสะท้อนผล (Reflection) ผู้วิจัยได้ใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากรในโรงเรียนขามป้อมพิทยาคม จำนวน 17 คน เพื่อให้สามารถปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเพื่อได้แนวทางยุทธศาสตร์ในการนำไปใช้การนำไปใช้ในการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีกลุ่มผู้ร่วมวิจัยจำนวน 17 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย วิทยากรให้การอบรมตามยุทธศาสตร์จำนวน 3 คน และผู้ร่วมนิเทศพัฒนาการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และประเมินเพิ่มสะสมงาน 5 คน ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการอบรมได้แก่แบบทดสอบ และแบบประเมินเพิ่มสะสมงาน ผู้วิจัยขอเสนอผลการดำเนินงาน ตามลำดับดังนี้

1. ผลการทดลองใช้ยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียงของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองใช้ในโรงเรียนขามป้อมพิทยาคม จังหวัดมหาสารคาม โดยได้ประชุมเพื่อชี้แจงการใช้คู่มือและเพื่อศึกษาสภาพของโรงเรียนขามป้อมพิทยาคมเพื่อวางแผนในการใช้ยุทธศาสตร์ให้เข้ากับบริบทของโรงเรียน กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 17 รวมกับผู้วิจัยเป็น 18 คน ผลการประชุมพบว่า สภาพของโรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และยังไม่สามารถปฏิบัติตามได้ และขาดยุทธศาสตร์ในการดำเนินการ ที่ประชุมจึงเห็นพ้องต้องกัน ว่าเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจดังกล่าว ควรดำเนิน 3 ยุทธศาสตร์ คือ 1) พัฒนาคณาจารย์ด้านความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกิจกรรมออมทรัพย์ 2) ส่งเสริมการปฏิบัติตามเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงของบุคลากร กิจกรรมเกษตรพอเพียง 3) จัด โครงการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมออมทรัพย์ กิจกรรมเกษตรพอเพียง กิจกรรมบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่าย กิจกรรมลดละเลิกอบายมุข และมี 5 องค์ประกอบคือ 1) ด้านความพอประมาณ 2) ด้านความมีเหตุผล 3) ด้านความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง 4) เงื่อนไขความรู้ 5) เงื่อนไขคุณธรรม มีกลยุทธ์ คือ 1) ศึกษาดูงาน 2) ประชุมเชิงปฏิบัติการ และเพื่อให้สามารถปฏิบัติตามหลักปรัชญา ควรดำเนินการดังนี้ 1) มอบหมายงานให้ปฏิบัติ 2) จัดทำเพิ่มสะสมผลงาน 3) นิเทศ ดังผลการทดลองใช้ดังนี้

ผลการพัฒนายุทธศาสตร์ ในวงรอบที่ 1

1. ผลการศึกษาดูงาน

1.1 ขั้นการวางแผน (Planning) ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และหาแนวทางในการพัฒนายุทธศาสตร์ของโรงเรียนขามป้อมพิทยาคม โดยใช้ร่างยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเป็นคู่มือในการดำเนินการ และวางแผนกิจกรรม 4 กิจกรรม ตามยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยร่วมวางแผนในการศึกษาดูงาน ประชุมปฏิบัติการ มอบหมายงาน จัดทำเพิ่มสะสมงาน นิเทศ ตามแผนปฏิบัติการพัฒนายุทธศาสตร์ การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขามป้อมพิทยาคม วางแผน การศึกษาดูงาน ที่ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียง นายจันท์ ประทุมภา อ.ชุมพวง จ.นครราชสีมา จำนวน 1 วัน คือวันที่ 5 มีนาคม 2553

1.2 ขั้นการปฏิบัติ (Action) ศึกษาดูงาน ที่ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียง นายจันท์ ประทุมภา อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 1 วัน ในวันที่ 5 มีนาคม 2553

1.3 ขั้นการสังเกต (Observation) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาดูงานโดยการสัมภาษณ์ ตามกรอบแนวคิด 5 ด้านคือ ด้านความพอประมาณ ประกอบด้วย ความพอประมาณด้านจิตใจ ความพอประมาณด้านสังคม ความพอประมาณด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความพอประมาณด้านเทคโนโลยี ความพอประมาณด้านเศรษฐกิจ ด้านความมีเหตุผล ประกอบด้วย ความมีเหตุผลด้านยึดความประหยัด ความมีเหตุผลด้านยึดอาชีพที่สุจริต ความมีเหตุผลด้านละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์ ความมีเหตุผลด้านความหลุดพ้นจากความทุกข์ยาก ความมีเหตุผลด้านการปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง ประกอบด้วย มีความรู้ รอบคอบ และระมัดระวัง ชื่อสัตย์ ขยัน อดทน และแบ่งปัน ด้านเงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ประกอบด้วย ชื่อสัตย์สุจริต ขยันอดทน แบ่งปัน

1.4 ขั้นสะท้อนผล (Reflection) ผลการศึกษาดูงานนายจันท์ ประทุมภา ศึกษาดูงานศูนย์เศรษฐกิจพอเพียง คุณพ่อจันท์ ประทุมภา อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา ใช้เวลาศึกษาดูงาน 1 วัน ในวันที่ 5 มีนาคม 2553 โดยกลุ่มเป้าหมายผู้ร่วมวิจัย ร่วมศึกษาดูงานจำนวน 18 คน ประกอบด้วย ผู้วิจัย, คณะครูโรงเรียนขามป้อมพิทยาคม 16 คน รองผู้บริหาร 1 คน โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์ ตามกรอบแนวคิด 5 ด้านดังนี้ ด้านความพอประมาณ แบ่งเป็น 5 ด้านดังนี้ 1) ความพอประมาณด้านจิตใจยึดหลักธรรมทางศาสนาหล่อหลอมการดำเนินชีวิต ปฏิบัติกิจทางศาสนาอย่างสม่ำเสมอตลอดปี คือ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คำปฏิญาณ 9 ข้อ ที่ถอดเอาหลักปฏิบัติรูปธรรม ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นวินัยหรือกฎเหล็กในการดำเนินชีวิต ไม่น้อมเอียงไปตามกระแสบริโภคนิยม และโฆษณาตามสื่อ ๆ หรือคนอื่นให้เป็น 2) ความพอประมาณด้านสังคมภูมิปัญญาชาวบ้านและที่คนทำกิน คือทุนทางสังคม ช่วยเหลือเกื้อกูลสังคมตามสถานภาพของตน เสริมสร้างให้แต่ละชุมชนร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูลกัน 3) ความพอประมาณด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพึ่งตนเองด้านทรัพยากรธรรมชาติ เป็นการพึ่งตนเองบนฐาน 3 ประการ คือ คน ความรู้ และทรัพยากร โดยการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ค้นหาทรัพยากรในชุมชนท้องถิ่น มาพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุดบนฐานความรู้ภูมิปัญญาของชุมชน 4) ความพอประมาณด้านเทคโนโลยี รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมสอดคล้องต่อความต้องการและสภาพแวดล้อม พัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้านของเราเองก่อน ใช้เท่าที่จำเป็น ไม่ฟุ่มเฟือย 5) ความ

พอประมาณด้านเทคโนโลยี รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมสอดคล้องต่อความต้องการและสภาพแวดล้อม พัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้านของเราเองก่อน ใช้เท่าที่จำเป็น ไม่ฟุ่มเฟือย ด้านความมีเหตุผล 1) ความมีเหตุผลด้านยึดความประหยัด วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป ไม่เพียงทำให้ รายจ่ายลดลงอย่างชัดเจน กระบวนการกลุ่มยังทำให้มีเงินออมทรัพย์ ทำให้ ค่อย ๆ ปลดหนี้สินลงได้ และมีสัตว์ ไม้ยืนต้นเป็นกำไรนับไม่ถ้วน ตรงกับคำสอน โบราณที่บอกว่า รั้งตามเงินเดินเข้ากองไฟ รั้งตามธรรมะเย็นน้ำขึ้นใจ 2) ความมีเหตุผลด้านการยึดอาชีพที่สุจริต ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้องและสุจริต ความเจริญของคนทั้งหลายย่อมเกิดมาจากการประพฤติชอบ และการหาเลี้ยงชีพชอบเป็นสำคัญ 3) ความมีเหตุผลด้านละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์ รู้จักพอไม่คิดเอาเปรียบผู้อื่น 4) ความมีเหตุผลด้านความพยายามหลุดพ้นจากความทุกข์ยาก ตั้งสติที่มั่นคง ร่างกายที่แข็งแรงปัญญาที่เฉียบแหลม เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ดำรงชีวิตอย่างพอควร พออยู่ พอกินสมควรตามอัตภาพ และฐานะของตน 5) ความมีเหตุผลด้านการปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง 1) มีความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง เมื่อมีปัญหาจากการดำเนินชีวิต ก็ให้ใช้สติปัญญา ไตร่ตรองหาสาเหตุของปัญหาและแก้ไขไปตามเหตุและปัจจัย ด้วย ความสามารถและศักยภาพที่ตนเองมีอยู่ ก่อนที่จะคิดพึ่งผู้อื่น 2) มีความรู้ ซื่อสัตย์ ขยัน อดทนและแบ่งปัน ใฝ่รู้ และมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีการแบ่งปันภายในครอบครัว ชุมชนและสังคมรอบข้าง ด้านเงื่อนไขความรู้ 1) ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการ หมั่นศึกษาหาความรู้ใหม่ เพิ่มพูนอยู่เสมอ ตามจากผู้ที่อยู่ในชุมชน ใฝ่รู้ ใฝ่หาเทคนิคใหม่ 2) ความรอบคอบ ในการเชื่อมโยงความรู้กับการวางแผน วางแผนล่วงหน้า เป็นขั้นตอนเสมอ 3) ความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ ละเอียด ถี่ถ้วน ในสิ่งที่ปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างรอบคอบ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม 1) มีความตระหนักในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต ยึดความซื่อตรง มีจิตสำนึก แบ่งปันเพื่อนบ้าน เอื้ออาทร 2) มีความซื่อสัตย์ สุจริต เทียงตรง ทำในสิ่งที่ถูกต้อง ถูกกฎหมาย 3) มีความอดทน ในความทุกข์ยาก ลำบาก ฝ่าฟันอุปสรรคไปให้ได้ นำความล้มเหลวมาเป็นบทเรียน 4) มีความเพียรพยายาม สู้แม้จะยากลำบาก 5) ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ ดำเนินตามทางสายกลาง คิดให้รอบด้าน

ยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของ นายจันทิ ประทุมภา ด้านความพอประมาณ มีดังนี้ 1) ความพอประมาณด้านจิตใจ รั้งตามเงินเดินเข้ากองไฟ รั้งตามธรรมะเย็นน้ำขึ้นใจ การใช้ชีวิตบนพื้นฐานของการรู้จักตนเอง รู้จักพัฒนาตนเอง ด้วยการพยายามทำจิตใจให้ผ่องใส รวมทั้งมีความเจริญและมีความเย็น ในจิตใจอยู่เป็นประจำ

อย่างต่อเนื่อง 2) ความพอประมาณด้านสังคม สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน มีการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดจากความรักและ เอื้ออาทรต่อกัน เช่น กิจกรรมต่อต้านยาเสพติด การน้ัสการพระ ให้ มาช่วยสอนจริยธรรมและศีลธรรมในโรงเรียน ชุมชน การรวมกลุ่ม เพื่อเรียนรู้ร่วมกัน การจัดตั้งร้านค้าชุมชน การจัดทำแผนแม่บทชุมชน การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการ การรวมอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การรวมกลุ่มทำขนมของแม่บ้าน หรือรวมกลุ่มเพื่อปลูกพืชผักสวนครัว บน พื้นฐานของการปลูกฝัง สมาชิกในชุมชนให้มีความเอื้ออาทรต่อกัน มากกว่าคำนึงถึงตัวเงินหรือ วัตถุ มีความคิดที่จะแจกจ่ายแบ่งปันให้ผู้อื่น ซึ่งจะทำได้เพื่อนและ เกิดเป็นวัฒนธรรมที่ดี ที่ จะช่วยลดความเห็นแก่ตัวและสร้างความพอ เพียงให้เกิดขึ้นในจิตใจ 3) ความพอประมาณด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การออม" คือหลักการสำคัญของเกษตรประณีต แต่ไม่ใช่ การออมที่ใช้เงินเป็นตัวตั้ง หากแต่เป็นการออมทรัพยากรธรรมชาติ เริ่มจาก ออมน้ำ ต้องขุดบ่อ รอบพื้นที่หรือขุดสระบาดาลต่อมาคือ ออมความสมบูรณ์ของดิน ไม่เปิดหน้าดิน ไม่ทำลาย ใต้เดือนดิน ไม่ใช้ยาฆ่าแมลงหรือปุ๋ยเคมี ใช้ปุ๋ยคอกและปุ๋ยหมักชีวภาพ นอกจากนั้นก็ต้อง ออม สัตว์เลี้ยงกึ่ง หอย ปู ปลา ไว้ในสระที่ขุดเลี้ยงเบ็ด ไก่ โค กระบือ และสุดท้าย ออมต้นไม้ ต้อง ปลูกพืชให้หลากหลาย แบ่งพื้นที่นาข้าว ทำโรงเพาะเห็ด ปลูกพืชสวนครัวไว้บริโภค แจกจ่าย และไว้ขาย โดยพืชที่ปลูกไว้ขาย ต้องมีมากกว่า 10 ชนิด และปลูกไม้ดอกเพื่อความสดชื่น ปลูก พืชสมุนไพร ไว้รักษาโรค 4) ความพอประมาณด้านเทคโนโลยี รู้จักใช้และจัดการอย่างชาญ ฉลาดและรอบคอบ เลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดความยั่งยืนอย่างสูงสุด ใช้ทรัพยากรอย่าง มีระบบ มีเหตุผล คุ่มค่า หลีกเลี่ยงการใช้ทรัพยากรที่ก่อให้เกิดมลภาวะ 5) ความพอ ประมาณด้านเศรษฐกิจ สังคมไทยมี ภูมิประเทศและภูมิอากาศที่เอื้อต่อเกษตรกร สร้างอาหาร และยา เลี้ยงคนได้ก่อนโลก โขคดีที่เรามีศาสนาพุทธที่เข้มแข็ง มีในหลวงที่ทรงพระเมตตาต่อ ปวงชน โดยมีพระราชดำริเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงแก่พสกนิกร ซึ่งแนวพระราชดำรินี้ดั่งกล่าวนี้ ตนเองได้นำมาปรับใช้กับชีวิตของตนเองแล้ว ก็ได้ผลอย่างเห็นในปัจจุบัน จึงสมควรอย่างยิ่งที่ พวกเรา ควรเจริญตามรอยพระยุคลบาท ทำการเกษตรที่พึ่งตนเองถวายพระองค์ท่านเป็นราช สักการะ และเป็นการสร้างหลักประกันให้ลูกหลานได้อย่างยั่งยืน ด้านความมีเหตุผล 1) ความ มีเหตุผลด้านยึดความประหยัด ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่าย ลดความฟุ่มเฟือย ในการ ดำรงชีพ ความเป็นอยู่ที่ต้องไม่ฟุ้งเฟ้อต้องประหยัดไปในทางที่ถูกต้อง การอยู่อย่างพอเพียง ของชุมชนนั้น ไม่ได้หมายถึงการอยู่อย่างโดดเดี่ยว ยังต้องเชื่อมโยงกับธุรกิจการค้าในระดับชาติ หรือนานาชาติอย่างหนีไม่พ้น เพราะหากทุกคนมีผลผลิตการเกษตรดีก็จะเกินความต้องการของ

ท้องถิ่น ก็ต้องแปรเป็นเงินเพื่อเอาไปซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคอื่นที่ผลิตไม่ได้ในท้องถิ่น แต่ทุกวันนี้ธุรกิจส่วนใหญ่ค้ากำไรเกินควร โดยกำไรส่วนใหญ่ไปตกแก่พ่อค้าคนกลางและพ่อค้าปลีก

2) ความมีเหตุผลด้านการยึดอาชีพที่สุจริตมีความเข้มแข็งพอที่จะพึ่งตนเองและพึ่งพากันเองได้ระดับหนึ่งและลดการพึ่งพาจากภายนอกลง อย่างไรก็ตามสมาชิกยังคงต้องการการพัฒนาต่อยอดจากที่เป็นอยู่ ซึ่งหลายหมู่บ้านได้พยายามใช้ผู้นำทางธรรมชาติ 3) ความมีเหตุผลด้านละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์ ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันในการค้าขาย ประกอบอาชีพแบบต่อสู้กันอย่างรุนแรง ความสุขความเจริญอันแท้จริง หมายถึง ความสุข ความเจริญ ที่บุคคลแสวงหามาได้ด้วยความเป็นธรรมทั้งในเจตนาและการกระทำ ไม่ใช่ได้มาด้วยความบังเอิญหรือด้วยการแก่งแย่งเบียดบังจากผู้อื่น 4) ความมีเหตุผลด้านความพยายาม หลุดพ้นจากความทุกข์ยาก จะต้องมีความประพฤติประจําใจ ลด-ละ-เลิก อบายมุข ทุกสิ่งที่จะก่อให้เกิดอุปสรรคต่อความตั้งใจ และการดำเนินชีวิตของตนเอง 5) ความมีเหตุผลด้านการปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี จะต้องมีความตั้งใจที่ศรัทธากับสิ่งที่ตัวเองกำลังทำอยู่ ต้องมีความขยันหมั่นเพียร อุตสาหะ ต้องมีการศึกษาหาองค์ความรู้ให้ถ่องแท้ก่อนที่จะนำมาปฏิบัติ เพื่อจะได้รับผลสำเร็จสูงสุด และ จะต้องมีความประพฤติประจําใจ ลด-ละ-เลิก อบายมุข ทุกสิ่งที่จะก่อให้เกิดอุปสรรคต่อความตั้งใจ และการดำเนินชีวิตของตนเอง”

ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี 1) มีความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง การจัดการถือเป็นสิ่งสำคัญมากในการทำการเกษตรอย่าง ประณีต 1 ไร่ ให้พออยู่พอกิน การปลดหนี้และเป็นเศรษฐีในระยะยาว ซึ่งต้องเริ่มต้นด้วยการ ออมทั้งการออมน้ำ ออมความอุดมสมบูรณ์ของดิน ออมสัตว์ ออมคน ไม่มีแผ่นดินที่หลากหลาย ออมเงินทุนสั่งสมกัลยาณมิตร และสั่งสมภูมิปัญญาในการแก้ปัญหาจะช่วยให้มีอยู่ มีกิน มีเพื่อน มีเงิน มีสุขภาพดี และมีปัญญาปลดหนี้ และนำความรู้ไปขยายผลกลายเป็นเศรษฐีที่มีทุกอย่าง ขยายผลสู่ญาติสนิทมิตรสหายกลายเป็นชุมชนและประเทศที่มั่นคงและมั่งคั่งตลอดไป 2) มีความรู้ซื่อสัตย์ ขยัน อุตสาหะและแบ่งปัน ไม่ให้ความโลภ โกรธ หลงเข้าครอบงำ ก็จะมีอยู่มีกิน ใช้หนี้สินได้หมด มีบ้านอายุชีวิต และข้อสำคัญในการทำเกษตรประณีต คือ กินของที่ปลูกและใช้ของที่ทำ รวมทั้งต้องศรัทธา ในงานที่ตัวเองทำ จัดระบบพืชผักผลไม้และเลี้ยงสัตว์หมุนเวียนไปตามฤดูกาลอย่างต่อเนื่อง อย่างพอเพียงที่ผ่านมา การทำการเกษตรของเกษตรกรที่มีที่ดินมากกว่า 1 ไร่ และเอาตัวไม่รอดเพราะขาดการเรียนรู้ และขาดการปฏิบัติ ด้านเงื่อนไขความรู้

1) ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการ มีความรอบรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง สามารถคิดวิเคราะห์และปฏิบัติ ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง 2) ความรอบคอบในการเชื่อมโยงความรู้กับการวางแผนมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตและการพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละ

ละบุคคล และสอดคล้องกับภูมิสังคมต่าง ๆ เช่น การผลิต และจำหน่ายสินค้า การให้บริการ การดำเนินธุรกิจขนาดต่าง ๆ การใช้จ่ายและการออมการเกษตร เพื่อให้สามารถอุ้มชูตัวเองและครอบครัวได้ 3) ความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ สืบสานและพัฒนาศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น หวังแผนทรัพยากรสมบัติของชาติ รักและภาคภูมิใจในความเป็นไทย ด้านเงื่อนไขคุณธรรม 1) มีความตระหนักในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน ขยันหมั่นเพียร แบ่งปัน มีสติ ปัญญา มีวินัย พึ่งตนเอง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เกื้อกูล มีความรับผิดชอบและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข 2) มีความซื่อสัตย์ สุจริต 3) มีความอดทน 4) มีความเพียร 5) ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผล บนพื้นฐานของความถูกต้อง โดยใช้สติ ปัญญา มีความรอบรู้ และรอบคอบในการคิด พูด ทำ โดยยึดทางสายกลางในการปฏิบัติ

จากการสังเกตและการสรุปผลของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย พบว่าความสำเร็จในการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนายจันทิ ประทุมภา พบว่าสอดคล้องกับร่างยุทธศาสตร์การพัฒนาที่มุ่งเน้น ในด้านภูมิคุ้มกัน ด้านความพอประมาณ และด้านความมีเหตุผล ดังบทสัมภาษณ์ นายจันทิ ประทุมภา ดังนี้

“...ผมใช้หลักการออม และการวางแผน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน พึ่งตนเอง ระมัดระวัง และขยัน อดทน...”

(จันทิ ประทุมภา. 2553 : สัมภาษณ์)

นอกจากนี้กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ยังพบว่า นายจันทิ ประทุมภา เป็นผู้ดำเนินการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตัวเอง สร้างวินัยและความพอเพียงในการดำรงชีวิต สามารถพึ่งตัวเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังภาพประกอบการศึกษาดูงาน (ภาคผนวก ง)

2. ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.1 ขั้นการวางแผน (Planning) การประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นการนัดประชุม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทำการประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นเวลา 2 วัน ในระหว่างวันที่ 18 -19 มีนาคม 2553 ณ ห้องประชุม โรงเรียนขามป้อมพิทยาคม อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

2.2 ขั้นการปฏิบัติ (Action) ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการตามแผนที่วางไว้ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการนัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ 18 -19 มีนาคม 2553 ณ ห้องประชุมโรงเรียนขามป้อมพิทยาคม ในวันที่ 18 มีนาคม 2553(ภาคผนวก ฉ) เวลา 08.30 น.

ผู้อำนวยการโรงเรียนขามป้อมพิทยาคม ได้กล่าวเปิดประชุมเชิงปฏิบัติการ แนะนำวิทยากรที่มาร่วมประชุม แล้วให้กลุ่มผู้เข้าร่วมวิจัย ทดสอบก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ หลังจากนั้นเชิญวิทยากรได้แก่ ดร.พระครูปัจฉิมวราณุกูล เจ้าอาวาสวัดดาวดึงส์ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม นายอดิศร เหล่าสะพาน ปราชญ์ชาวบ้าน บ้านคอนมัน ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม และ ดร.สิริ ดวงพร อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ได้ดำเนินการบรรยายให้ความรู้กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ดังตารางที่ 27

ตารางที่ 26 การประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาครูในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนขามป้อมพิทยาคม อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

วันที่	เวลา	เนื้อหา/กิจกรรม	วิทยากร
18 มี.ค. 2553	8.30-10.30 น.	- พิธีเปิด - ทดสอบ - หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	- ผู้วิจัย - ดร.พระครู ปัจฉิมวราณุกูล
	10.30-10.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
	10.45-12.00 น.	- องค์ประกอบของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	- ดร.สิริ ดวงพร
	12.00-13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	
	13.00-14.30 น.	- องค์ประกอบของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	- ดร.สิริ ดวงพร
	14.30-14.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
	14.45-16.00 น.	- แนวทางของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
19 มี.ค. 2553	8.30-10.30 น.	- การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ	- นายอดิศร เหล่าสะพาน
	10.30-10.45 น.	- การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	- ดร.สิริ ดวงพร
	10.45-12.00 น.	เศรษฐกิจพอเพียง	
	12.00-13.00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	

วันที่	เวลา	เนื้อหา/กิจกรรม	วิทยากร
	13.00-14.30 น.	- เพิ่มสะสมงาน	- ดร.ศิริ ดวงพร
	14.30-14.45 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	
	14.45-16.00 น.	- การสร้างเพิ่มสะสมงาน - ทดสอบหลังเรียน - อภิปราย ชักถามปัญหา - พิธีปิด	- ดร.ศิริ ดวงพร - ผู้วิจัย - คณะวิทยากร

2.3 ขั้นการสังเกต (Observation) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลการประชุม
ปฏิบัติการโดยการทดสอบ และ การสัมภาษณ์

2.4 ขั้นสะท้อนผล (Reflection) วิทยากรได้ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ
ตามแผนที่กำหนด การดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ โดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมี
เทคนิควิธีการนำเสนอที่ดี ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการมีการกระตือรือร้นเข้าร่วมกิจกรรม
อย่างตั้งใจทำให้บรรลุจุดมุ่งหมาย คือ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยสามารถปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงได้ดังนี้

พระครูปัจเจกวิมลวรานุกูล เจ้าอาวาสวัดควาตึงส์ อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม
นำเสนอที่ประชุมให้ได้ทราบถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดร.ศิริ ดวงพร อาจารย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี นำเสนอองค์ประกอบของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและ
แนวทางของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นายอภิศร เหล่าสะพาน ปราชญ์ชาวบ้าน บ้าน
คอนมัน ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม นำเสนอที่ประชุมให้ได้ทราบ
ถึงการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ และนำเสนอการสร้างเพิ่มสะสม
งานโดยดร.ศิริ ดวงพร ผลการดำเนินการกิจกรรมการบรรยายโดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญเรื่องการ
ปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ
ปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้านคือ ด้านความพอประมาณ ประกอบด้วย ความ
พอประมาณด้านจิตใจ ความพอประมาณด้านสังคม ความพอประมาณด้านทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม ความพอประมาณด้านเทคโนโลยี ความพอประมาณด้านเศรษฐกิจ ด้านความ
มีเหตุผล ประกอบด้วย ความมีเหตุผลด้านยึดความประหยัด ความมีเหตุผลด้านการยึดถือ
อาชีพที่สุจริต ความมีเหตุผลด้านละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์ ความมีเหตุผลด้านความ
พยายามหลุดพ้นจากความทุกข์ยาก ความมีเหตุผลด้านการปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี ด้านการมี

ภูมิคุ้ม ประกอบด้วย มีความรู้ รอบคอบ และระมัดระวัง ขยัน อดทน และแบ่งปัน ด้าน
 เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการ ความรอบคอบในการเชื่อมโยง
 ความรู้กับการวางแผน ระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ประกอบด้วย มีความ
 ตระหนักในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความอดทน มีความเพียร
 ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ ดังข้อมูล การสัมภาษณ์ที่นำมาสนับสนุน
 ดังนี้

“...วิทยาการที่บรรยายมีความรู้ความสามารถเหมาะสม ทำให้มีความรู้ความเข้าใจใน
 หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้ในการนำสู่การปฏิบัติได้อย่างหลากหลาย...”

(ครูคนที่ 1. 2553 : สัมภาษณ์)

“...เนื้อหาสาระในการบรรยายดีมีความเหมาะสม ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจในการ
 นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน...”

(ครูคนที่ 2. 2553 : สัมภาษณ์)

“...หลักสูตรมีความกระชับชัดเจนดีมาก เข้าใจง่าย เข้าใจการปฏิบัติอย่างจริงจัง
 โดยเริ่มวิเคราะห์จากสภาพเดิมก่อน...”

(ครูคนที่ 3. 2553 : สัมภาษณ์)

“...มีความเข้าใจขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็น
 อย่างดี และมั่นใจว่าจะดำเนินการได้แน่นอน...”

(ครูคนที่ 4. 2553 : สัมภาษณ์)

สรุปได้ว่า กิจกรรมการบรรยายโดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญเรื่องการปฏิบัติตามหลัก
 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีองค์ประกอบตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน กลุ่มผู้ร่วม
 วิจัยมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น ทุกด้าน คือ ด้านความพอประมาณ ประกอบด้วย ความ
 พอประมาณด้านสังคม, ความพอประมาณด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ความ
 พอประมาณด้านเทคโนโลยี, ความพอประมาณด้านเศรษฐกิจ ด้านความมีเหตุผล ซึ่งประกอบ
 ด้วย ความมีเหตุผลด้านยึดความประหยัด, ความมีเหตุผลด้านยึดถือการประกอบอาชีพสุจริต,
 ความมีเหตุผลด้านละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์, ความมีเหตุผลด้านการปฏิบัติตนใน
 แนวทางที่ดี ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง ประกอบด้วย มีความรู้ รอบคอบ และระมัด
 ระวัง, ซื่อสัตย์ ขยัน อดทน และแบ่งปัน ด้านเงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับ
 วิชาการ ความรอบคอบในการเชื่อมโยงความรู้กับการวางแผน ระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ ด้าน

เงื่อนไขคุณธรรม ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ หลังจากนั้นวิทยากรก็ได้อธิบายความรู้ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวม แล้วทำการทดสอบผู้ร่วมวิจัยหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีจำนวน 20 ข้อ ซึ่งผู้เข้าร่วมวิจัยของโรงเรียนขามป้อมพิทยาคม จำนวน 17 คน มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น ดังผลการทดสอบก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ ตามตารางที่ 28

ตารางที่ 27 ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านความรู้ ความเข้าใจ ก่อนและหลังดำเนินการ

N	การทดสอบก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ		การทดสอบหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ		ผลการพัฒนาความรู้	
	คะแนน (20)	ร้อยละ	คะแนน (20)	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
ครูคนที่ 1	9	45.00	17	85.00	8	40.00
ครูคนที่ 2	8	40.00	16	80.00	8	40.00
ครูคนที่ 3	10	50.00	19	95.00	9	45.00
ครูคนที่ 4	9	45.00	18	90.00	9	45.00
ครูคนที่ 5	10	50.00	17	85.00	7	35.00
ครูคนที่ 6	8	40.00	16	80.00	8	40.00
ครูคนที่ 7	8	40.00	19	95.00	11	55.00
ครูคนที่ 8	10	50.00	19	95.00	9	45.00
ครูคนที่ 9	10	50.00	18	90.00	8	40.00
ครูคนที่ 10	9	45.00	17	85.00	8	40.00
ครูคนที่ 11	9	45.00	19	95.00	10	50.00
ครูคนที่ 12	9	45.00	18	90.00	9	45.00
ครูคนที่ 13	8	40.00	18	90.00	10	50.00
ครูคนที่ 14	9	45.00	17	85.00	8	40.00
ครูคนที่ 15	9	45.00	17	85.00	8	40.00
ครูคนที่ 16	10	50.00	19	95.00	9	45.00

N	การทดสอบก่อนการ ประชุมเชิงปฏิบัติการ		การทดสอบหลังการ ประชุมเชิงปฏิบัติการ		ผลการพัฒนา ความรู้	
	คะแนน (20)	ร้อยละ	คะแนน (20)	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
ครูคนที่ 17	10	50.00	19	95.00	9	45.00
รวม	155	775	303	1,515	148	740
ค่าเฉลี่ย	9.12	45.59	17.82	89.12	8.71	43.52

จากตารางที่ 27 พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจ โดยมีคะแนนเฉลี่ย ผลการทดสอบก่อนประชุมเชิงปฏิบัติการเท่ากับ 9.12 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 45.59 คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบหลังประชุมเชิงปฏิบัติการเท่ากับ 17.82 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 89.12 และมีคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการขึ้นหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการเท่ากับ 8.71 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 43.52

จากผลการดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการแสดงว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจ มีความกระตือรือร้นร่วมกิจกรรมกับวิทยากร สามารถตอบคำถามได้มากขึ้น ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดสอบก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบทดสอบก่อนและหลังประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทั้ง 17 คน มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น และมีความมั่นใจว่าจะปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้

สรุปผลการดำเนินการ ก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้าง แต่ยังขาดความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ซึ่งดูได้จากผลการทดสอบก่อนการเข้ารับการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 9.12 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 45.59 แต่เมื่อได้เข้ารับการประชุมแล้ว ผลการทดสอบมีคะแนนเฉลี่ย 17.82 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 89.12 จะเห็นได้ว่า เมื่อได้ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการแล้ว ทำให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจ ในแนวทางการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น การประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ผู้ร่วมวิจัยได้รับความรู้ทำให้เกิดความมั่นใจที่จะนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการไปใช้ในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้มีประสิทธิภาพ

3. การมอบหมายงาน

ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ร่วมประชุม ณ ห้องประชุม โรงเรียนนวมปิยมพิทยาคม วันที่ 21 มีนาคม 2553 ระหว่างเวลา 9.00-12.00 น. ที่ประชุมได้เห็นชอบในการดำเนินการทั้งกิจกรรม 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมออมทรัพย์ 2) กิจกรรมเกษตรพอเพียง 3) กิจกรรมบันที่กรายรับรายจ่าย 4) กิจกรรมลดละเลิกอบายมุข โดยร่วมกันวางแผนดำเนินการตามขั้นตอน แบ่งงานกันรับผิดชอบ จัดทำคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. กิจกรรมออมทรัพย์

1.1 ขั้นการวางแผน (Planning) ผู้ร่วมวิจัยร่วมกันวางแผนเกี่ยวกับกิจกรรมออมทรัพย์ว่าจะดำเนินการอย่างไร ประกอบด้วยกิจกรรมย่อยอะไรบ้าง และจะทำการประเมินอย่างไร เป็นข้อตกลงร่วมกัน หาข้อสรุป วางแผนเกี่ยวกับการติดตามประเมินผล สะท้อนผล ครูที่รับผิดชอบได้แก่ ครูคนที่ 1 ครูคนที่ 2 ครูคนที่ 3 ครูคนที่ 4 โดยที่ประชุมเห็นชอบที่จะทำกิจกรรมออมวันละบาท

1.2 ขั้นการปฏิบัติ (Action) ผู้ร่วมวิจัยทุกคนเริ่มทำกิจกรรมออมวันละบาท เริ่มวันที่ 25 มีนาคม 2553

1.3 ขั้นการสังเกต (Observation) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลการมอบหมายงานโดยการสัมภาษณ์ การสังเกต

1.4 ขั้นสะท้อนผล (Reflection) ผลการดำเนินการกิจกรรมมอบหมายงาน กิจกรรมออมทรัพย์พบว่ากลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันเขียนกิจกรรม เพื่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติตามที่ประชุมเสนอแนะ มีความมั่นใจในการจัดทำกิจกรรม เพื่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น จากการสังเกต พบว่า ผู้ร่วมวิจัยทุกคนมีความกระตือรือร้น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และทำงานเป็นทีม เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่ามีความรู้ความเข้าใจเพียงใด สู่การปฏิบัติ ผู้วิจัยจึงได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย ดังข้อมูลสัมภาษณ์ที่นำมาสนับสนุนดังนี้

“...ได้ร่วมกันพิจารณาสาเหตุ และแนวทางแก้ไข ได้กำหนดเป้าหมาย กำหนดผู้รับผิดชอบ แต่ละกิจกรรม...”

(ครูคนที่ 1. 2553 : สัมภาษณ์)

“..ได้ช่วยกันเสนอแนะกิจกรรมการออมทรัพย์ ....”

(ครูคนที่ 2. 2553 : สัมภาษณ์)

“...มีการวางแผนนำเงินรายได้มาแบ่งส่วนเพื่อการออม โดยแลกเปลี่ยน
แนวความคิด...”

(ครูคนที่ 3. 2553 : สัมภาษณ์)

“...ช่วยกันออกแบบการบันทึกรายรับรายจ่าย ใช้ในการออม การยังชีพ ใช้ในการ
ทำบุญ งานสังคม และอื่น ๆ...”

(ครูคนที่ 4. 2553 : สัมภาษณ์)

2. กิจกรรมเกษตรพอเพียง

2.1 ขั้นการวางแผน (Planning) ผู้ร่วมวิจัยร่วมกันวางแผนเกี่ยวกับ
กิจกรรมเกษตรพอเพียง ครูที่รับผิดชอบได้แก่ ครูคนที่ 5 ครูคนที่ 6 ครูคนที่ 7 ครูคนที่ 8
ที่ประชุมตกลงกันทำกิจกรรม/โครงการ ดังนี้

2.1.1 สวนมะละกอและพริกเพื่ออาหารกลางวันนักเรียน

2.1.2 เลี้ยงปลาเพื่ออาหารกลางวันนักเรียน

2.1.3 ปลูกข้าวเพื่ออาหารกลางวัน

2.1.4 เลี้ยงหมูป่า

2.2 ขั้นการปฏิบัติ (Action) ผู้ร่วมวิจัยทุกคนลงมือปฏิบัติตามกิจกรรม
เริ่มวันที่ 25 มีนาคม 2553

2.3 ขั้นการสังเกต (Observation) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลการ
มอบหมายงานโดยการสัมภาษณ์ การสังเกต

2.4 ขั้นสะท้อนผล (Reflection) ผลการดำเนินการกิจกรรมมอบหมาย
งาน กิจกรรมเกษตรพอเพียงพบว่ากลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันเขียนกิจกรรม เพื่อการปฏิบัติตาม
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

“...สามารถเขียนโครงการเพื่อการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การปฏิบัติตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(ครูคนที่ 5. 2553 : สัมภาษณ์)

“...ช่วยกันวางแผนทำชีวิตประจำวันให้เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง โดย
ปรึกษาหารือกันจากการที่ได้ไปศึกษาดูงานมา...”

(ครูคนที่ 6. 2553 : สัมภาษณ์)

“...ช่วยกันออกแบบ วางแผนการปลูกพืชตามฤดูกาล และพืชยืนต้น และนำแนวคิดจากการที่ได้ศึกษาดูงานมา มาเป็นแนวปฏิบัติ...”

(ครูคนที่ 7. 2553 : สัมภาษณ์)

“...ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้...”

(ครูคนที่ 8. 2553 : สัมภาษณ์)

3. กิจกรรมบันทึกบัญชีรายรับรายจ่าย

3.1 ขั้นการวางแผน (Planning) ผู้ร่วมวิจัยร่วมกันวางแผนเกี่ยวกับกิจกรรมบันทึกรายรับรายจ่าย มีข้อตกลงเบื้องต้น ในการทำบัญชีรายรับรายจ่ายในโรงเรียนให้เป็นปัจจุบันและถูกต้อง ครูที่รับผิดชอบได้แก่ ครูคนที่ 9 ครูคนที่ 10 ครูคนที่ 11 ครูคนที่ 12

3.2 ขั้นการปฏิบัติ (Action) ผู้ร่วมวิจัยทุกคนลงมือปฏิบัติตามกิจกรรม 4 กิจกรรม เริ่มวันที่ 25 มีนาคม 2553

3.3 ขั้นการสังเกต (Observation) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลการมอบหมายงาน โดยการสัมภาษณ์ การสังเกต

3.4 ขั้นสะท้อนผล (Reflection) ผลการดำเนินการกิจกรรมมอบหมายงาน กิจกรรมรายรับรายจ่าย พบว่ากลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันเขียนกิจกรรม เพื่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

“...สมาชิกทุกคนช่วยกันคิดกิจกรรมที่จะลดรายจ่าย และการทำบัญชีรายรับรายจ่ายแต่ละวัน...”

(ครูคนที่ 9. 2553 : สัมภาษณ์)

“...ช่วยกันวางแผนการทำบัญชีรายรับรายจ่ายแต่ละวัน สรุปค่าใช้จ่ายแต่ละเดือนมาวิเคราะห์รายรับรายจ่าย...”

(ครูคนที่ 10. 2553 : สัมภาษณ์)

“...ระดมความคิด ช่วยกันวางแผนการใช้จ่าย พร้อมกับนำข้อมูลไปพัฒนาปรับปรุงต่อไป...”

(ครูคนที่ 11. 2553 : สัมภาษณ์)

“...เป็นกิจกรรมที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้มีความรู้ในการทำบัญชี
รายรับรายจ่าย...”

(ครูคนที่ 12. 2553 : สัมภาษณ์)

4. กิจกรรมลดละเลิกอบายมุข

4.1 ขั้นการวางแผน (Planning) ผู้ร่วมวิจัยร่วมกันวางแผนเกี่ยวกับ
กิจกรรมลดละเลิกอบายมุข ตกลงทำกิจกรรมปลอดเหล้า กิจกรรมปลอดบุหรี่ และปลอดการ
พนัน ครูที่รับผิดชอบได้แก่ ครูคนที่ 13 ครูคนที่ 14 ครูคนที่ 15 ครูคนที่ 16 ครูคนที่ 17

4.2 ขั้นการปฏิบัติ (Action) ผู้ร่วมวิจัยทุกคนลงมือปฏิบัติตามโครงการ
เริ่มวันที่ 25 มีนาคม 2553

4.3 ขั้นการสังเกต (Observation) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลการ
มอบหมายงานโดยการสัมภาษณ์ การสังเกต

4.4 ขั้นสะท้อนผล (Reflection) ผลการดำเนินการกิจกรรมมอบหมาย
งาน กิจกรรมลดละเลิกอบายมุข พบว่ากลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันเขียนกิจกรรม เพื่อการปฏิบัติ
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ที่นำมาสนับสนุน ดังนี้

“...ช่วยกันตรวจสอบ อบายมุขที่เรามี วางแผน ลดละเลิกอบายมุข...”

(ครูคนที่ 13. 2553 : สัมภาษณ์)

“...แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การลด อบายมุขลงทีละขั้นตอน...”

(ครูคนที่ 14. 2553 : สัมภาษณ์)

“...ร่วมกัน วางแผนการดำเนินการตามกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย...”

(ครูคนที่ 15. 2553 : สัมภาษณ์)

“...ช่วยกันวางแผนการลดละเลิกอบายมุข อย่างค่อยเป็นค่อยไปเพื่อนำไปสู่การ
ปฏิบัติที่ยั่งยืน...”

(ครูคนที่ 16. 2553 : สัมภาษณ์)

“...ร่วมกันหาสาเหตุของการติดอบายมุข วางแผนการดำเนินการตามกิจกรรม
เลิกโดยสิ้นเชิง...”

(ครูคนที่ 17. 2553 : สัมภาษณ์)

4. ผลการจัดทำเพิ่มสะสมงาน

4.1 ขั้นการวางแผน (Planning) วางแผนการจัดทำเพิ่มสะสมงาน โดย
ประกอบด้วยปก คำนำ สารบัญ วัตถุประสงค์ในการนำเสนอสาระในเพิ่ม กิจกรรมทั้ง 4

กิจกรรม ภาคผนวก หรือ แหล่งอ้างอิง กลุ่มผู้ร่วมวิจัยตกลงกันที่จะทำเพิ่มสะสมงาน คนละ 1 เพิ่ม แต่ทุกคนต้องร่วมกิจกรรมทั้ง 4 กิจกรรม

4.2 ขั้นการปฏิบัติ (Action) ผู้ร่วมวิจัยทั้ง 17 คน แบ่งหน้าที่กันทำ กิจกรรมละ 4 คน ทุกคนต้องดำเนินการทุกกิจกรรมและจัดทำเพิ่มสะสมงาน

4.3 ขั้นการสังเกต (Observation) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มสะสมงาน โดยการประเมินเพิ่มสะสมงาน

4.4 ขั้นสะท้อนผล (Reflection) ผู้ร่วมวิจัยจัดทำเพิ่มสะสมงานตามกิจกรรม 4 กิจกรรม มีเพิ่มสะสมงานคนละ 1 เล่ม ซึ่งทำการประเมิน 5 ด้านคือความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง เงื่อนไขความรู้ เงื่อนไขคุณธรรม

การประเมินเพิ่มสะสมงาน แบบประเมินเป็นแบบ มาตรฐานประมาณค่า 5 อันดับ คือ 5 หมายถึง มีความเหมาะสม มากที่สุด, 4 หมายถึง มีความเหมาะสม มาก, 3 หมายถึง มีความเหมาะสม ปานกลาง, 2 หมายถึง มีความเหมาะสม น้อย และ 1 หมายถึง มีความเหมาะสม น้อยที่สุด ซึ่งประเมินโดยคณะกรรมการ 5 คน แล้วนำคะแนนมารวมกันหาค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 166) มีเกณฑ์การพิจารณาแต่ละระดับคือ

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง เพิ่มสะสมงานอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง เพิ่มสะสมงานอยู่ในระดับเหมาะสมมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง เพิ่มสะสมงานอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง เพิ่มสะสมงานอยู่ในระดับเหมาะสมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง เพิ่มสะสมงานอยู่ในระดับเหมาะสมน้อยที่สุด

รายละเอียดการประเมินแต่ละด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านความพอประมาณ มีกิจกรรมที่ประเมินได้แก่ กิจกรรมออมทรัพย์
2. ด้านความมีเหตุผล มีกิจกรรมที่ประเมินได้แก่ กิจกรรมเกษตรพอเพียง
3. ด้านความมีภูมิคุ้มกันที่ดี มีกิจกรรมที่ประเมินได้แก่ กิจกรรมบันทึกบัญชี

รายรับรายจ่าย

4. ด้านเงื่อนไขความรู้ มีกิจกรรมที่ประเมินได้แก่ กิจกรรมบันทึกบัญชีรายรับ

รายจ่าย

5. ด้านเงื่อนไขคุณธรรม มีกิจกรรมที่ประเมินได้แก่ กิจกรรมลดละเลิกอบายมุข

ตารางที่ 28 คะแนนรวม และคะแนนเฉลี่ย แบบประเมินเพิ่มสะสมงานครู ประเมินโดย คณะกรรมการ จำนวน 5 คน วงรอบที่ 1

ครู คนที่	ด้าน 1 5 คะแนน	ด้าน 2 5 คะแนน	ด้าน 3 5 คะแนน	ด้าน 4 5 คะแนน	ด้าน 5 5 คะแนน	รวม 25 คะแนน	รวมเฉลี่ย 5 คะแนน	ระดับความ เหมาะสม
1	2	2	2	2	2	10	2.00	น้อย
2	2	2	2	2	3	11	2.20	น้อย
3	3	2	2	2	3	12	2.40	น้อย
4	3	4	4	3	4	18	3.60	มาก
5	2	2	2	2	2	10	2.00	น้อย
6	3	2	3	2	2	12	2.40	น้อย
7	3	4	4	3	4	18	3.60	มาก
8	2	2	2	2	2	10	2.00	น้อย
9	2	3	2	3	2	12	2.40	น้อย
10	3	4	4	3	4	18	3.60	มาก
11	2	3	2	2	3	12	2.40	น้อย
12	2	2	2	3	2	11	2.20	น้อย
13	2	2	2	2	2	10	2.00	น้อย
14	2	2	2	2	2	10	2.00	น้อย
15	4	4	4	3	3	18	3.60	มาก
16	2	2	2	2	2	10	2.40	น้อย
17	2	2	2	2	2	10	2.00	น้อย
รวม	2.41	2.71	2.58	2.41	2.64	12.47	2.49	น้อย

จากตารางที่ 28 แสดงให้เห็นว่า เพิ่มสะสมงานครูโดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสม น้อย โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ครูคนที่ 4 (รวมเฉลี่ย 3.60), ครูคนที่ 7 (รวมเฉลี่ย 3.60) ครูคนที่ 10 (รวมเฉลี่ย 3.60)

นำข้อมูลในตารางที่ 28 ลงข้อสรุป เพื่อให้ทราบผลการผ่านไม่ผ่านกิจกรรมประเมิน
เพิ่มสะสมงาน ดังตารางที่ 29

ตารางที่ 29 แสดงผลการผ่านกิจกรรมเพิ่มสะสมงานแต่ละด้าน วงรอบที่ 1

ครูคนที่	ด้าน 1 (5 คะแนน)	ด้าน 2 (5 คะแนน)	ด้าน 3 (5 คะแนน)	ด้าน 4 (5 คะแนน)	ด้าน 5 (5 คะแนน)	รวมจำนวน คนที่ผ่าน (ด้าน)	แปลความ
1	-	-	-	-	-	-	ไม่ผ่าน
2	-	-	-	-	✓	1	ผ่าน 1 ด้าน
3	✓	-	-	-	✓	2	ผ่าน 2 ด้าน
4	✓	✓	✓	✓	✓	5	ผ่านทุก ด้าน
5	-	-	-	-	-	-	ไม่ผ่าน
6	✓	-	✓	-	-	2	ผ่าน 2 ด้าน
7	✓	✓	✓	✓	✓	5	ผ่านทุก ด้าน
8	-	-	-	-	-	-	ไม่ผ่าน
9	-	✓	-	✓	-	2	ผ่าน 2 ด้าน
10	✓	✓	✓	✓	✓	5	ผ่านทุกด้าน
11	-	✓	-	-	✓	2	ผ่าน 2 ด้าน
12	-	-	-	✓	-	1	ผ่าน 1 ด้าน
13	-	-	-	-	-	-	ไม่ผ่าน
14	-	-	-	-	-	-	ไม่ผ่าน
15	✓	✓	✓	✓	✓	5	ผ่าน 5 ด้าน
16	-	-	-	-	-	-	ไม่ผ่าน
17	-	-	-	-	-	-	ไม่ผ่าน
รวม ผ่าน	6 คน	6 คน	5 คน	6 คน	7 คน	-	-

จากตารางที่ 29 แสดงให้เห็นว่า การประเมินเพิ่มสะสมงาน 5 ด้านคือ ความ
พอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง เงื่อนไขความรู้ เงื่อนไขคุณธรรม

ครูที่ประเมินผ่านทั้ง 5 ด้าน จำนวน 4 คน ได้แก่ ครูคนที่ 4 ครูคนที่ 7 ครูคนที่ 10 ครูคนที่ 15
ครูที่ประเมินไม่ผ่านทั้ง 5 ด้านจำนวน 7 คน ได้แก่ ครูคนที่ 1 ครูคนที่ 5 ครูคนที่ 8 ครูคนที่ 13
ครูคนที่ 14 ครูคนที่ 16 ซึ่งจะต้องนำไปพัฒนาในวงรอบที่ 2

5. ผลการนิเทศ

ขั้นการวางแผน (Planning) การนิเทศภายในมีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือและให้
คำปรึกษาผู้ร่วมวิจัยให้สามารถปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดำเนินการนิเทศโดย
ผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญ ทำการนิเทศภายใน ด้วยกิจกรรมการพบปะเป็นรายบุคคล และกิจกรรม
การประเมินเพิ่มสะสมงาน ทำการนิเทศอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ในระหว่างวันที่ 20
สิงหาคม 2553 ถึง 30 กันยายน 2553 ดังตารางที่ 31

ตารางที่ 30 ปฏิทินกำหนดนิเทศ วงรอบที่ 1

วัน เดือน ปี	เวลา	เรื่อง/กิจกรรม	ผู้รับการนิเทศ	ผู้ให้การนิเทศ
20-30 สิงหาคม 2553	14.30-15.30 น.	การพบปะเป็นรายบุคคล	ครูคนที่ 1-17	ผู้วิจัย คณะกรรมการ
1-10 กันยายน 2553	14.30-15.30 น.	การประเมินเพิ่มสะสมงาน กิจกรรมออมทรัพย์ กิจกรรมเกษตรพอเพียง กิจกรรมบันทึกรายรับ รายจ่าย กิจกรรมลดละเลิกอบายมุข	ครูคนที่ 1-4 ครูคนที่ 5-8 ครูคนที่ 9-12 ครูคนที่ 13-17	ผู้วิจัย คณะกรรมการ
20-30 กันยายน 2553	14.30-15.30 น.	การประเมินเพิ่มสะสมงาน กิจกรรมออมทรัพย์ กิจกรรมเกษตรพอเพียง กิจกรรมบันทึกรายรับ รายจ่าย กิจกรรมลดละเลิกอบายมุข	ครูคนที่ 1-4 ครูคนที่ 5-8 ครูคนที่ 9-12 ครูคนที่ 13-17	ผู้วิจัย คณะกรรมการ

ขั้นการปฏิบัติ (Action) ดำเนินการนิเทศตามแผนการที่วางไว้ ระยะเวลาที่ปฏิบัติ วันที่ 20-30 กันยายน 2553

ขั้นการสังเกต (Observation)

1. กิจกรรมการพบปะเป็นรายบุคคล

1.1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบ สัมภาษณ์

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์

1.4 แหล่งข้อมูล ผู้ร่วมวิจัย

1.4 การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้นิเทศ ใช้การสัมภาษณ์

2. การประเมินเพิ่มสะสมงาน เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

2.1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบ สัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบประเมินเพิ่มสะสมงาน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบประเมินเพิ่มสะสมงาน

2.3 แหล่งข้อมูล ผู้ร่วมวิจัย

2.4 การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้นิเทศ ผู้ร่วมวิจัย ดำเนินการ สัมภาษณ์ สังเกต และประเมินผลการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นสะท้อนผล (Reflection) การนิเทศภายใน เป็นการให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยเพื่อให้สามารถปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้อย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลแบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินเพิ่มสะสมงาน จัดลำดับ ความสำคัญ ความบกพร่องมาปรึกษา ให้ความช่วยเหลือ ชี้แจงกับผู้ร่วมวิจัยเพื่อให้เกิดความ เข้าใจ ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการทุกกิจกรรม แล้วจึงร่วมกัน สรุปผลการปฏิบัติ นำข้อบกพร่องในส่วนที่ต้องพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นจึงร่วมกัน กำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์ในการพัฒนารอบที่ 2 ต่อไป

สรุปผลการดำเนินการพัฒนาครูในวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์ คือการศึกษาดูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ การมอบหมายงาน เพิ่มสะสมงานและการนิเทศ

การศึกษาดูงาน ได้ศึกษาดูงานนายจันที่ ประทุมภา อำเภอยางชุมน้อย จังหวัด นครราชสีมาเป็นเวลา 1 วัน

การประชุมเชิงปฏิบัติการ ใช้กิจกรรมการดำเนินการ คือ การบรรยาย ผลปรากฏว่า ผู้ร่วมวิจัยทุกคนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพิ่มขึ้น พบได้จากผลการทดสอบก่อนประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้ร่วมวิจัยมีคะแนนเฉลี่ย 9.12 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 45.59 ส่วนผลการทดสอบหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้ร่วมวิจัยมีคะแนนเฉลี่ย 17.82 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 89.12 ดังนั้นการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ สามารถพัฒนาผู้ร่วมวิจัยให้มีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และผลจากการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยมีความมั่นใจว่าจะนำความรู้ไปปฏิบัติได้

การมอบหมายงาน ได้มอบหมายงาน 4 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมออกมอทรัพย์ กิจกรรม เกษตรพอเพียง กิจกรรมบันทึกรายรับรายจ่าย และกิจกรรมลดละเลิกอบายมุข

เพิ่มสะสมงาน ดำเนินการประเมินเพิ่มทุกคน ตามกรอบการประเมิน

การนิเทศ ใช้กิจกรรมดำเนินการ คือ การพบปะเป็นรายบุคคลและการประเมินเพิ่ม ..... สะสมงาน 4 กิจกรรม เป็นการนิเทศเพื่อติดตามการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและจากการประเมินเพิ่มสะสมงาน พบว่า การประเมินเพิ่มสะสมงาน 5 ด้านคือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง เงื่อนไขความรู้ เงื่อนไข คุณธรรม ครูที่ประเมินผ่านทั้ง 5 ด้าน จำนวน 4 คน ได้แก่ ครูคนที่ 4 ครูคนที่ 7 ครูคนที่ 10 ครูคนที่ 15 ครูที่ประเมินไม่ผ่านทั้ง 5 ด้านจำนวน 7 คน ได้แก่ ครูคนที่ 1 ครูคนที่ 5 ครูคนที่ 8 ครูคนที่ 13 ครูคนที่ 14 ครูคนที่ 16 ซึ่งจะต้องนำไปพัฒนาในวงรอบที่ 2

2. ผลการทดลองใช้ยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด วงรอบที่ 2

จากการค้นพบในวงรอบที่ 1 ผู้ร่วมวิจัยได้ปรึกษาหารือกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยแล้วได้ข้อสรุปในการพัฒนาใน วงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์คือ การนิเทศ โดยกิจกรรมการพบปะเป็นรายบุคคล และกิจกรรมการประเมินเพิ่มสะสมงาน โดยให้ผู้ร่วมวิจัยและผู้ร่วมวิจัยที่มีความรู้ความสามารถให้การนิเทศร่วมกัน เพื่อติดตามช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ให้มากขึ้นกว่าเดิม เพื่อช่วยแนะนำ และแก้ปัญหา โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาครูให้ปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง เงื่อนไขความรู้ เงื่อนไขคุณธรรม ดำเนินการ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม - 30 พฤศจิกายน 2553 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การนิเทศ โดยใช้กิจกรรมการพบปะเป็นรายบุคคล ดำเนินการพัฒนาในระหว่างวันที่ 20 ตุลาคม - 20 พฤศจิกายน 2553 เพื่อให้ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ในการปฏิบัติตาม

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ยุทธศาสตร์ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง เงื่อนไขความรู้ เงื่อนไขคุณธรรม โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยที่มีความเข้าใจ การปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง เงื่อนไขความรู้ เงื่อนไขคุณธรรม เข้าพบปะ ให้คำแนะนำ แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันผู้วิจัยร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยที่ผ่านการประเมินจำนวน 4 คน รวม 5 คน ดำเนินการนิเทศ มีความถี่มากขึ้น สรุปการนิเทศ ผู้รับการนิเทศได้รับการนิเทศในวงรอบที่ 2 คนละ 2 ครั้ง

ผลการดำเนินการพบว่า การนิเทศโดยใช้กิจกรรมการพบปะเป็นรายบุคคลทำให้ผู้ร่วมวิจัย สามารถปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง เงื่อนไขความรู้ เงื่อนไขคุณธรรมได้ ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ที่นำมาสนับสนุนดังต่อไปนี้

“...ดิฉันยังไม่มั่นใจในการทำบัญชีรายรับ รายจ่าย เท่าที่ควร เมื่อได้พบปะคณะที่มานิเทศแล้วคิดว่ามีความมั่นใจที่จะนำไปใช้ได้ด้วยดี...”

(ครูคนที่ 3. 2553 : สัมภาษณ์)

“...การทำเกษตรพอเพียงยังมีข้อสงสัยอยู่บางประการ เมื่อมีคณะที่มานิเทศได้พบปะเป็นการส่วนตัวได้ซักถามปัญหาต่าง ๆ ทำให้มีความมั่นใจมากขึ้น...”

(ครูคนที่ 11. 2553 : สัมภาษณ์)

“...การที่ได้พบปะเป็นรายบุคคลกับคณะที่มานิเทศ เป็นเรื่องที่ดี สามารถสอบถามในบางส่วนที่ยังไม่ชัดเจนได้ คิดว่ามีความมั่นใจมากขึ้น...”

(ครูคนที่ 15. 2553 : สัมภาษณ์)

สรุปได้ว่ากิจกรรมพบปะพูดคุยเป็นรายบุคคล พบว่าผู้ร่วมวิจัย มีความมั่นใจ และสามารถปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง เงื่อนไขความรู้ เงื่อนไขคุณธรรม ได้ดียิ่งขึ้น

2. กิจกรรมประเมินเพิ่มสะสมงาน ในวงรอบที่ 2 ดำเนินการ โดยผู้วิจัยและคณะกรรมการประเมินเพิ่มสะสมงาน ในระหว่างวันที่ 21-30 พฤศจิกายน 2553 โดยผู้บริหาร วิทยากรและผู้วิจัย ประเมินผลเพิ่มสะสมงาน พร้อมทั้งได้จัดหาตัวอย่างเพิ่มสะสมงาน และเอกสารแนวทางการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง เงื่อนไขความรู้ เงื่อนไขคุณธรรม และ

จากการศึกษาดูงานมาให้บริการแก่ผู้ร่วมวิจัย ได้ศึกษาทำความเข้าใจเพิ่มเติมอย่างหลากหลาย มีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือผู้ร่วมวิจัยให้เกิดความมั่นใจและสามารถปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ทั้ง 5 ด้าน หรือช่วยหาคำตอบที่ไม่สามารถทำได้ในวงรอบที่ 1

ผลการพัฒนาครูโดยใช้กิจกรรมการประเมินเพิ่มสะสมงาน พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความสนใจ ชักถามปัญหาและศึกษาเอกสารแนวทางการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง เงื่อนไขความรู้ เงื่อนไขคุณธรรม ที่จัดหามาให้ด้วยดี มีความมั่นใจยิ่งขึ้น นำข้อคิดที่ได้สู่การปฏิบัติ หาคำตอบที่ยังทำไม่สำเร็จในวงรอบที่ 1 ทำให้การพัฒนาการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประสบผลสำเร็จ ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ที่นำมาสนับสนุนดังต่อไปนี้

“...ได้ร่วมกันวิพากษ์วิจารณ์ผลงานร่วมกันทำให้มองเห็นข้อบกพร่องบางประการ มั่นใจว่าต้องแก้ไขปรับปรุงได้...”

(ครูคนที่ 16. 2553 : สัมภาษณ์)

“...เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ได้บทวนการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 5 ด้าน...”

(ครูคนที่ 17. 2553 : สัมภาษณ์)

“...เป็นกิจกรรมที่ดี เพราะเพื่อนกลุ่มผู้ร่วมวิจัยให้คำแนะนำอย่างดี มั่นใจว่าจะดำเนินการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 5 ด้าน ได้ดียิ่งขึ้น...”

(ครูคนที่ 13. 2553 : สัมภาษณ์)

“...ได้ประเมินผลงานร่วมกัน ทำให้ได้รู้ข้อบกพร่องของตนเอง และยังได้แนวคิดจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ทำให้มีความกระตือรือร้น...”

(ครูคนที่ 12. 2553 : สัมภาษณ์)

สรุปได้ว่า กิจกรรมประเมินเพิ่มสะสมงาน พบว่า ทำให้ผู้ร่วมวิจัย สามารถ แก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ สามารถปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ดีขึ้น เพราะ ได้ร่วมกันวิพากษ์วิจารณ์ทำให้รู้ข้อบกพร่องและร่วมกันแก้ไข ปรากฏผลดังตารางที่ 31

ตารางที่ 31 คะแนนรวม และคะแนนเฉลี่ย แบบประเมินเพิ่มสะสมงานครู ประเมินโดย
คณะกรรมการ จำนวน 5 คน ในวงรอบที่ 2

ครู คนที่	ด้าน 1 5 คะแนน	ด้าน 2 5 คะแนน	ด้าน 3 5 คะแนน	ด้าน 4 5 คะแนน	ด้าน 5 5 คะแนน	รวม 25 คะแนน	รวมเฉลี่ย 5 คะแนน	ระดับความ เหมาะสม
1	5	4	5	4	5	23	4.60	มากที่สุด
2	5	5	4	5	4	23	4.60	มากที่สุด
3	4	5	5	5	5	24	4.80	มากที่สุด
4	5	5	5	4	5	24	4.80	มากที่สุด
5	4	5	4	5	5	23	4.60	มากที่สุด
6	5	4	5	5	5	24	4.80	มากที่สุด
7	5	5	5	4	5	24	4.80	มากที่สุด
8	5	5	5	4	4	23	4.60	มากที่สุด
9	5	5	4	4	5	23	4.60	มากที่สุด
10	5	5	4	5	5	24	4.80	มากที่สุด
11	5	4	5	5	5	24	4.80	มากที่สุด
12	4	5	5	4	5	23	4.60	มากที่สุด
13	5	4	4	5	5	23	4.60	มากที่สุด
14	5	5	5	4	4	23	4.60	มากที่สุด
15	5	5	4	5	5	24	4.80	มากที่สุด
16	4	4	5	5	5	23	4.60	มากที่สุด
17	5	5	4	4	5	23	4.60	มากที่สุด
รวม	81	80	78	77	82	23.41	4.68	มากที่สุด

สรุป กิจกรรมประเมินเพิ่มสะสมงาน ดังตารางที่ 31 วงรอบที่ 2

ตารางที่ 32 แสดงการผ่านกิจกรรมประเมินเพิ่มคะแนนแต่ละด้าน

ครูคนที่	ด้าน1 (5 คะแนน)	ด้าน2 (5 คะแนน)	ด้าน3 (5 คะแนน)	ด้าน 4 (5 คะแนน)	ด้าน 5 (5 คะแนน)	รวมจำนวน คนที่ผ่าน (ด้าน)	แปลความ
1	✓	✓	✓	✓	✓	5	ผ่านทุกด้าน
2	✓	✓	✓	✓	✓	5	ผ่านทุกด้าน
3	✓	✓	✓	✓	✓	5	ผ่านทุกด้าน
4	✓	✓	✓	✓	✓	5	ผ่านทุกด้าน
5	✓	✓	✓	✓	✓	5	ผ่านทุกด้าน
6	✓	✓	✓	✓	✓	5	ผ่านทุกด้าน
7	✓	✓	✓	✓	✓	5	ผ่านทุกด้าน
8	✓	✓	✓	✓	✓	5	ผ่านทุกด้าน
9	✓	✓	✓	✓	✓	5	ผ่านทุกด้าน
10	✓	✓	✓	✓	✓	5	ผ่านทุกด้าน
11	✓	✓	✓	✓	✓	5	ผ่านทุกด้าน
12	✓	✓	✓	✓	✓	5	ผ่านทุกด้าน
13	✓	✓	✓	✓	✓	5	ผ่านทุกด้าน
14	✓	✓	✓	✓	✓	5	ผ่านทุกด้าน
15	✓	✓	✓	✓	✓	5	ผ่านทุกด้าน
16	✓	✓	✓	✓	✓	5	ผ่านทุกด้าน
17	✓	✓	✓	✓	✓	5	ผ่านทุกด้าน
รวม	17	17	17	17	17		
ผ่าน	คน	คน	คน	คน	คน		

จากตารางที่ 32 พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มผู้ร่วมวิจัยทั้ง 17 คน หลังจากนิเทศใน
 วงรอบที่ 2 แล้วผลการประเมินเพิ่มคะแนน 5 ด้านคือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล
 ความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง เงื่อนไขความรู้ เงื่อนไขคุณธรรม อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด
 (ค่าเฉลี่ย 4.68)

ผลจากการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้สะท้อนผลการพัฒนาตามขั้นตอนที่มีปัญหา พบว่า ผู้ร่วมวิจัยทั้ง 17 คน ให้ความสนใจ เอาใจใส่ต่อการดำเนินการทุกขั้นตอน ผู้ร่วมวิจัยทุกคน สามารถปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ดียิ่งขึ้น

3. ผลการทดลองใช้ยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม : การปรับปรุงยุทธศาสตร์

หลังจากทดลองใช้ยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม แล้วเพื่อยืนยันความถูกต้อง เหมาะสมจึง ได้จัดทำ Focus group Discussion (รายละเอียดการจัดประชุม เสนอไว้ในภาคผนวก) ผลการปรับปรุงยุทธศาสตร์ ได้ข้อสรุปดังนี้

ผู้บริหารส่วนใหญ่ เห็นว่า ยุทธศาสตร์มีความเหมาะสม ทั้ง 3 ยุทธศาสตร์ และองค์ประกอบ 5 ด้าน นอกจากนี้ยังได้เสนอแนะให้มุ่งเน้นกับบุคลากรทุกคนโดยการใช้เพิ่ม สะสมงาน เป็นเครื่องชี้วัดเชิงรูปธรรมเพื่อพัฒนาความก้าวหน้า ในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผู้วิจัยจึงสรุปยุทธศาสตร์การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ครั้งที่ 3 ดังตารางที่ 34

วิสัยทัศน์ บุคลากรในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม มุ่งเน้นการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ

1. ส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มุ่งเน้นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี
3. มุ่งเน้นความพอประมาณ
4. มุ่งเน้นความมีเหตุผล
5. มุ่งเน้นความรู้
6. มุ่งเน้นคุณธรรมจริยธรรม

ตารางที่ 33 ยุทธศาสตร์การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ครั้งที่ 3

สภาพปัญหาการปฏิบัติ ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	ประเด็น ยุทธศาสตร์	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	วิธีการ/แนวทาง	โครงการ/ กิจกรรม	การวัดและ ประเมินผล
1.บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันที่ดี ในตัวเอง	1. พัฒนาบุคลากร ด้านความรู้ ความ เข้าใจในการปฏิบัติ ตนตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	1. เพื่อพัฒนา บุคลากรด้าน ความรู้ ความ เข้าใจในการ ปฏิบัติตนตาม หลักปรัชญา เศรษฐกิจ พอเพียง	1. บุคลากร มีความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติ ตนตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง	1.มีแผนงาน/ โครงการ พัฒนาบุคลากร เพื่อสร้าง ความรู้ความ เข้าใจและ ตระหนักใน คุณค่าของ ปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียง	1.ประชุมคณะครู/อบรม /สัมมนาให้ความรู้ความ เข้าใจและเกิดความ ตระหนักในหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	กิจกรรมอบรม ทรัพย์สิน - อบรมวันละบาท กลุ่มผู้ร่วมวิจัยฝาก เงินออมทรัพย์สิน ประจำวัน วันละ หนึ่งบาทกับ เจ้าหน้าที่การเงิน ประจำกลุ่ม - วางแผนนำเงิน รายได้มาแบ่ง ออกเป็น	- การสังเกต - การ สัมภาษณ์ - การประเมิน เพิ่มสะสม งาน

สภาพปัญหาการปฏิบัติ ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	ประเด็น ยุทธศาสตร์	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	วิธีการ/แนวทาง	โครงการ/ กิจกรรม	การวัดและ ประเมินผล
ด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม					<p>2.จัดทำโครงการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>3.ศึกษา/ดูงาน/แหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ให้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>4. จัดช่องทางให้ความรู้/ข้อมูลข่าวสารในหลายรูปแบบ</p>	<p>3 ส่วน ใช้ในการอบรม 20 % ใช้ในการยังชีพ 60 % ใช้ในการทำบุญ งานสังคม และอื่น ๆ 20 %</p>	

สภาพปัญหาการปฏิบัติ ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	ประเด็น ยุทธศาสตร์	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	วิธีการ/แนวทาง	โครงการ/ กิจกรรม	การวัดและ ประเมินผล
2.บุคลากรยังไม่สามารถ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง ที่ดีในการดำเนินชีวิต แบบพอเพียง ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความ ภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง ด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม	2. ส่งเสริมการ ปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างที่ดีใน การดำเนินชีวิตแบบ พอเพียงของ บุคลากร	2. เพื่อส่งเสริม การปฏิบัติตน เป็นแบบอย่าง ที่ดีในการ ดำเนินชีวิต แบบพอเพียง ของบุคลากร	2.บุคลากร สามารถ ปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างที่ดี ในการดำเนิน ชีวิตแบบ พอเพียง	2. จัดประชุม/ อบรม/สัมมนา/ ศึกษาดูงาน แหล่งเรียนรู้ ต่าง ๆ เพื่อ ส่งเสริมการ ประยุกต์ ใช้ปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียงใน การดำเนินชีวิต	1. สร้างความตระหนัก ให้บุคลากร ได้ประหยัด อดออม โดยมีรางวัล แผนการใช้จ่ายเงิน เพื่อให้มีเงินเก็บออม 2. อบรม สัมมนา ศึกษา งานเกี่ยวกับชีวิตพอเพียง จากแหล่งเรียนรู้ที่เป็น แบบอย่าง. ปฏิบัติตนให้มี จิตอาสา. จิตสาธารณะ ช่วยเหลือตนเองผู้อื่น และสังคม 4.บุคลากรประพฤติตน เป็นแบบอย่างที่ดี	กิจกรรมเกษตร พอเพียง-สวน มะละกอและพริก เพื่ออาหาร กลางวันนักเรียน -เลี้ยงปลาเพื่อ อาหารกลางวัน นักเรียน -ปลูกข้าวเพื่อ อาหารกลางวัน -เลี้ยงหมูป่า	- การสังเกต - การสัมภาษณ์ - การประเมิน เพิ่มผลงาน

สภาพปัญหาการปฏิบัติ ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	ประเด็น ยุทธศาสตร์	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	วิธีการ/แนวทาง	โครงการ/ กิจกรรม	การวัดและ ประเมินผล
3. ในการดำเนินชีวิตของ บุคลากรยังขาดโครงการ ส่งเสริมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงด้าน ความพอประมาณ	3. จัดโครงการ ส่งเสริมการดำเนิน ชีวิตตามหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	3. เพื่อจัด โครงการ ส่งเสริมการ ดำเนินชีวิตตาม หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียง	3. มีโครงการ ส่งเสริมการ ดำเนินชีวิต ตามหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียง	3. จัดกิจกรรม ส่งเสริมการ ดำเนินชีวิต ตามหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียง	5. ดำเนินชีวิตแบบ พอเพียงปฏิบัติตาม จรรยาบรรณวิชาชีพครู 6. ร่วมงานประเพณีกับ ชุมชน 7. มีส่วนร่วมพัฒนา สิ่งแวดล้อมกับชุมชน	-กิจกรรมออม ทรัพย์ -กิจกรรมเกษตร พอเพียง -กิจกรรมบันทึก บัญชีรายรับ	เพิ่มพัฒนา ตนเองของ บุคลากรตาม หลักปรัชญา ของ เศรษฐกิจ พอเพียง

สภาพปัญหาการปฏิบัติ ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	ประเด็น ยุทธศาสตร์	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	วิธีการ/แนวทาง	โครงการ/ กิจกรรม	การวัดและ ประเมินผล
<p>ด้านความมีเหตุผล</p> <p>ด้านความมีภูมิคุ้มกันที่ดี ในตัวเอง</p> <p>ด้านเงื่อนไขความรู้</p> <p>ด้านเงื่อนไขคุณธรรม</p>					<p>2. กำหนดโครงการพัฒนา บุคลากร 4 โครงการให้สอดคล้อง กับความต้องการหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงแก่บุคลากรอย่าง สม่ำเสมอและต่อเนื่อง</p> <p>4. เสริมสร้างพื้นฐาน จิตใจให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม</p> <p>5. นิเทศ ติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการพัฒนา</p>	<p>-รายจ่าย-กิจ กรมดลละเด็ก อบายมุข</p>	

จากตารางที่ 33 ยุทธศาสตร์การพัฒนาการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ครั้งที่ 3 เป็นดังนี้ วิสัยทัศน์ คือ บุคลากรในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม มุ่งเน้นการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พันธกิจ ได้แก่ 1) ส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) มุ่งเน้นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี 3) มุ่งเน้นความพอประมาณ 4) มุ่งเน้นความมีเหตุผล 5) มุ่งเน้นความรู้ 6) มุ่งเน้นคุณธรรมจริยธรรม สภาพปัญหาการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ 1) บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเองด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม 2) บุคลากรยังไม่สามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง ด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม 3) ในการดำเนินชีวิตของบุคลากรยังขาดโครงการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเองด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ประเด็น ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) ส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงของบุคลากร 3) จัด โครงการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วัตถุประสงค์ ได้แก่ 1) เพื่อพัฒนาบุคลากรด้านความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงของบุคลากร 3) เพื่อจัด โครงการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป้าหมาย ได้แก่ 1) บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) บุคลากรสามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง 3) มีโครงการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) มีแผนงาน/โครงการพัฒนาบุคลากรเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) จัดประชุม/อบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต 3) จัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิธีการ/แนวทาง ได้แก่ 1) ประชุมคณะครู /อบรม /สัมมนาให้ความรู้ความเข้าใจและเกิดความตระหนักในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) จัดทำโครงการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) ศึกษา/ดูงาน/แหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการ

ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4) จัดช่องทางให้ความรู้/ข้อมูลข่าวสารในหลายรูปแบบ .5) สร้างความตระหนักให้บุคลากร ได้ประหยัด อดออม โดยมีการวางแผนการใช้จ่ายเงินเพื่อให้มีเงินเก็บออม 6) อบรม สัมมนา ศึกษาดูงานเกี่ยวกับชีวิตพอเพียงจากแหล่งเรียนรู้ที่เป็นแบบอย่าง 7) ปฏิบัติตนให้มีจิตอาสา จิตสาธารณะ ช่วยเหลือตนเอง ผู้อื่น และสังคม 8) บุคลากรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 9) ดำเนินชีวิตแบบพอเพียง ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู 10) ร่วมงานประเพณีกับชุมชน 11) มีส่วนร่วมพัฒนาสิ่งแวดล้อมกับชุมชน 11) วิเคราะห์ภารกิจ ประเมินสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการที่จะพัฒนาตนเองบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 12) กำหนดโครงการพัฒนาบุคลากร 4 โครงการให้สอดคล้องกับความจำเป็นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 13) จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคลากรอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง 14) เสริมสร้างพื้นฐานจิตใจให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม 15) นิเทศ ติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการพัฒนา โครงการ/กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมออมทรัพย์ กิจกรรมเกษตรพอเพียง กิจกรรมบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่าย กิจกรรมลดละเลิกอบายมุข การวัดและประเมินผล ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ การประเมินแฟ้มสะสมงาน

จากตารางที่ 33 เพื่อให้สามารถนำยุทธศาสตร์การปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ได้ทั่วทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จึงจัดทำเป็นรูปแบบดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ยุทธศาสตร์การปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรในโรงเรียนสังกัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

แผนภูมิที่ 7 แสดงยุทธศาสตร์การปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม